

Βρυξέλλες, 24.7.2013
COM(2013) 548 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Καταπολέμηση
της απάτης
Ετήσια έκθεση για το 2012**

{SWD(2013) 283 final}

{SWD(2013) 284 final}

{SWD(2013) 285 final}

{SWD(2013) 286 final}

{SWD(2013) 287 final}

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Καταπολέμηση της απάτης Ετήσια έκθεση για το 2012.....	5
Συνοπτική παρουσίαση	5
1. Εισαγωγή.....	7
2. Απάτες και άλλες παρατυπίες	7
2.1. Σύνολο παρατυπιών που κοινοποιήθηκαν	7
2.2. Παρατυπίες που κοινοποιήθηκαν ως δόλιες εις βάρος του προϋπολογισμού της ΕΕ .	8
2.2.1. Έσοδα.....	9
2.2.2. Δαπάνες.....	10
2.2.2.1. Φυσικοί πόροι (γεωργία, αγροτική ανάπτυξη και αλιεία)	12
2.2.2.2. Πολιτική συνοχής (προγραμματικές περιόδοι 2007-13 και 2000-06).....	13
2.2.2.3. Προενταξιακή πολιτική (προενταξιακή βοήθεια και μηχανισμός προενταξιακής βοήθειας).....	14
2.2.2.4. Δαπάνες που διαχειρίζεται άμεσα η Επιτροπή.....	14
2.2.3. Αποτελέσματα της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF)·	14
2.3. Παρατυπίες που δεν κοινοποιήθηκαν ως δόλιες.....	15
2.3.1. Έσοδα.....	15
2.3.2. Δαπάνες.....	16
3. Ανάκτηση και άλλα προληπτικά και διορθωτικά μέτρα.....	17
3.1. Δαπάνες: μηχανισμοί πρόληψης	18
3.1.1. Διακοπή πληρωμών το 2012	18
3.1.2. Αναστολή πληρωμών	18
3.2. Δαπάνες: δημοσιονομικές διορθώσεις και ανάκτηση ποσών το 2012.....	18
3.3. Ανάκτηση σχετικά με έσοδα ιδίων πόρων	19
3.3.1. Παραδοσιακοί ίδιοι πόροι	19
4. Πολιτικές καταπολέμησης της απάτης σε επίπεδο ΕΕ	20
4.1. Πολιτικές πρωτοβουλίες της Επιτροπής για την καταπολέμηση της απάτης το 2012	20
4.1.1. Πρόταση αναμόρφωσης της OLAF (κανονισμός 1073/1999).....	20
4.1.2. Πρόταση οδηγίας για την καταπολέμηση της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης με μέσα του ποινικού δικαίου.....	21
4.1.3. Προπαρασκευαστικές εργασίες για τη σύσταση της ευρωπαϊκής εισαγγελίας (EPPO)	21
4.1.4. Πρωτοβουλίες για την καταπολέμηση της διαφθοράς στην ΕΕ	22
4.1.5. Πολιτική καταπολέμησης της τελωνειακής απάτης.....	22

4.1.5.1.	Αμοιβαία διοικητική συνδρομή (ΜΑΑ)	22
4.1.5.2.	Κοινές τελωνειακές επιχειρήσεις	22
4.1.5.3.	Σύστημα πληροφοριών για την καταπολέμηση της απάτης	23
4.1.6.	Καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ	23
4.1.7.	Διατάξεις για την καταπολέμηση της απάτης στις διεθνείς συμφωνίες	23
4.1.8.	Καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού	24
4.1.8.1.	Σχέδιο δράσης της Επιτροπής για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου τσιγάρων και οιοπνευματωδών ποτών κατά μήκος των ανατολικών συνόρων της ΕΕ	24
4.1.8.2.	Σύμβαση πλαίσιο για τον έλεγχο του καπνού (FCTC): Πρωτόκολλο για την εξάλειψη του παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού	24
4.1.8.3.	Συμφωνία με τις καπνοβιομηχανίες	25
4.1.9.	Κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις	25
4.1.10.	Στρατηγική της Επιτροπής για την καταπολέμηση της απάτης (CAFS)	25
4.1.11.	Προγράμματα «Hercule» και «Pericles»	26
4.1.11.1.	Εκτέλεση των προγραμμάτων «Hercule II» και «Pericles»	26
4.1.11.2.	Πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) 2014-20	26
4.2.	Συμβουλευτική επιτροπή για το συντονισμό της πρόληψης της απάτης (COCOLAF)	27
4.3.	Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 10ης Μαΐου 2012 για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων - Καταπολέμηση της απάτης - Ετήσια έκθεση για το 2010	27
5.	Μέτρα που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη για την καταπολέμηση της απάτης και κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας που θίγει τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ	28
5.1.	Μέτρα για την καταπολέμηση της απάτης και άλλων παρατυπιών που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ	29
5.2.	Μέτρα για την καταπολέμηση της απάτης και άλλων παρατυπιών που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ στον τομέα της γεωργίας	29
5.2.1.	Νομοθετικά και διοικητικά μέτρα	29
5.2.2.	Νέες στρατηγικές πρόληψης και εντοπισμού	30
5.2.3.	Χρήση δεικτών απάτης	30
5.2.4.	Εφαρμογή διατάξεων σχετικά με την υποβολή εκθέσεων	30
5.2.5.	Ανεπαρκή στατιστικά στοιχεία για τον εντοπισμό και τη δίωξη υποθέσεων απάτης και τα σχετικά ανακτώμενα ποσά	31
5.3.	Επιχείρηση «Magna Grecia»	31
5.4.	Εφαρμογή των συστάσεων του 2011	32
6.	Συμπεράσματα και συστάσεις	33
6.1.	Δύο τάσεις σχετικά με τις πολιτικές και τις επιχειρησιακές εξελίξεις	33

6.2.	Διαφορετικές προσεγγίσεις στο πρόβλημα της απάτης	34
6.3.	Θέσπιση κοινών κανόνων σχετικά με την απάτη	34
6.4.	Επιβεβαιώνονται οι σημαντικότεροι κίνδυνοι	35
6.5.	Οι φορείς καταπολέμησης της απάτης και οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου παραμένουν αποτελεσματικότερες στον εντοπισμό δόλιων παρατυπιών.....	36
6.6.	Η προστασία της ΕΕ από αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά (που επιβάλλεται από τους υφιστάμενους προληπτικούς και διορθωτικούς μηχανισμούς που προβλέπονται στους κανονισμούς της ΕΕ) παραμένει επαρκής	37
6.7.	Συνολικά συμπεράσματα	37
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 - Παρατυπίες που κοινοποιήθηκαν ως δόλιες	38
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 - Παρατυπίες που δεν κοινοποιήθηκαν ως δόλιες.....	39
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 - Δημοσιονομικές διορθώσεις που εφαρμόστηκαν το 2012 στο πλαίσιο επιμερισμένης διαχείρισης (σε εκατ. ευρώ)	40

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Καταπολέμηση της απάτης Ετήσια έκθεση για το 2012

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Η παρούσα ετήσια έκθεση σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2012 παρουσιάζεται από την Επιτροπή σε συνεργασία με τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 325 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Καλύπτει μέτρα που έχουν λάβει η Επιτροπή και τα κράτη μέλη για την καταπολέμηση της απάτης και τα αποτελέσματά τους. Στις περιπτώσεις που, κατά την ανάλυση των πληροφοριών, έχουν εντοπιστεί προβλήματα ή κίνδυνοι, διατυπώνονται συστάσεις για την αντιμετώπισή τους.

Πρόσφατα μέτρα για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ

Κατά τη διάρκεια του 2012, η Επιτροπή έλαβε ή πρότεινε μια σειρά μέτρων για τη βελτίωση του νομικού και διοικητικού πλαισίου για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των εξής:

- μιας πρότασης για πρόταση οδηγίας σχετικά με την καταπολέμηση της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης με μέσα του ποινικού δικαίου,
- προπαρασκευαστικών εργασιών για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (EPPO),
- έκδοσης πρωτοκόλλου για την εξάλειψη του παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού που προσαρτάται στη σύμβαση πλαίσιο για τον έλεγχο του καπνού (ΣΠΕΚ) του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) και
- διατάξεων για την καταπολέμηση της απάτης σε διεθνείς συμφωνίες και ρυθμίσεις διοικητικής συνεργασίας.

Εντοπισμός και αναφορά (δόλιων και μη δόλιων) παρατυπιών που πλήττουν τον προϋπολογισμό της ΕΕ

Το 2012, 1.231 παρατυπίες κοινοποιήθηκαν ως δόλιες (συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων υπόνοιας απάτης και βεβαιωμένης απάτης), οι οποίες αφορούσαν συνολικό ποσό ύψους 392 εκατ. ευρώ και κυμαίνονταν γενικά στα ίδια επίπεδα με το προηγούμενο έτος. Σημαντικές διαφορές εξακολουθούν να υπάρχουν στις δόλιες παρατυπίες που κοινοποιούνται από τα κράτη μέλη, γεγονός που δύναται να καταδεικνύει αποκλίνουσες ερμηνείες κατά την εφαρμογή του νομικού πλαισίου και διαφορετικές προσεγγίσεις για τον εντοπισμό της απάτης.

Έχουν αυξηθεί οι παρατυπίες που δεν κοινοποιούνται ως δόλιες, ιδίως όσον αφορά το ύψος τους. Η αύξηση αντανακλά κυρίως την επίδραση παρατυπιών που αφορούν μεγάλα ποσά αλλά οφείλεται επίσης σε συστημικές παρατυπίες που κοινοποιούνται στο κλείσιμο των προγραμμάτων.

Μέτρα πρόληψης και διόρθωσης

Το 2012, η Επιτροπή έλαβε αρκετές αποφάσεις για να εξασφαλίσει ότι οι πόροι της ΕΕ δαπανώνται σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και ότι τα οικονομικά της συμφέροντα είναι δεόντως προστατευμένα. Ελήφθησαν 187 αποφάσεις διακοπής πληρωμών (που αφορούσαν πάνω από 5 δις ευρώ) στον τομέα της πολιτικής συνοχής. Εξ αυτών, οι 70 παραμένουν ανοικτές στα τέλη του 2012 (αφορούν περίπου 1,7 δις ευρώ διακοπείσων πληρωμών). Επίσης, ελήφθησαν τέσσερις αποφάσεις αναστολής (που εξακολουθούν να ισχύουν στο τέλος του έτους).

Πραγματοποιήθηκαν δημοσιονομικές διορθώσεις για περισσότερα από 3,7 δις ευρώ (και πάλι σε σχέση κυρίως με το κλείσιμο της προγραμματικής περιόδου 2000-06), ενώ εκδόθηκαν εντολές ανάκτησης για 615 εκατ. ευρώ.

Τα μέτρα που ελήφθησαν το 2012 επιβεβαιώνουν ότι οι εφαρμοζόμενοι μηχανισμοί επιτρέπουν την αποτελεσματική προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ, αλλά ο τελικός κίνδυνος μη ανάκτησης των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών έχει μετακυλιστεί στα υπεύθυνα κράτη μέλη.

Συστήματα καταπολέμησης της απάτης στον γεωργικό τομέα

Η φετινή έκθεση εστιάζει σε μέτρα και παρατυπίες στον γεωργικό τομέα. Η ανάλυση παρουσιάζει βελτιώσεις στα συστήματα δημοσιονομικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων των κρατών μελών, όσον αφορά, μεταξύ άλλων, νομικές διατάξεις και κατευθυντήριες γραμμές, εθνικές ή περιφερειακές στρατηγικές, χρήση δεικτών κινδύνου, διοικητικές διαδικασίες και συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών.

Ωστόσο, τα στατιστικά δεδομένα για τους ελέγχους καταπολέμησης της απάτης, την ποινική διαδικασία και τα αποτελέσματα, όπως έχουν κοινοποιηθεί από τα κράτη μέλη, είναι ελλιπή, γεγονός που καθιστά δύσκολη την ανάλυση της ποιότητας της έρευνας και της δίωξης υποθέσεων απάτης στα κράτη μέλη και τη χρήση τους ως βάση για τη χάραξη μελλοντικής πολιτικής.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κάθε χρόνο, σύμφωνα με το άρθρο 325 παράγραφος 5 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, διαβιβάζει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση της απάτης και οποιωνδήποτε άλλων παράνομων δραστηριοτήτων που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης.

Σύμφωνα με τη Συνθήκη, η ΕΕ και τα κράτη μέλη επιμερίζονται την ευθύνη για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ και την καταπολέμηση της απάτης. Οι εθνικές αρχές διαχειρίζονται το 80% των δαπανών της ΕΕ και εισπράττουν παραδοσιακούς ίδιους πόρους (ΠΠ). Στους δύο τομείς αυτούς, η Επιτροπή ασκεί γενική εποπτεία, καθορίζει πρότυπα και επαληθεύει τη συμμόρφωση. Επομένως, η στενή συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ. Κατά συνέπεια, ένας από τους κύριους στόχους της παρούσας έκθεσης είναι η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της συνεργασίας αυτής το 2012 και των τρόπων με τους οποίους αυτή θα μπορούσε να βελτιωθεί.

Η παρούσα έκθεση περιγράφει τα μέτρα που ελήφθησαν το 2012 σε επίπεδο ΕΕ και παρουσιάζει περίληψη και αξιολόγηση των δράσεων που αναλήφθηκαν από τα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση της απάτης. Περιλαμβάνει επίσης ανάλυση των κύριων αποτελεσμάτων που επιτεύχθηκαν από εθνικούς και ευρωπαϊκούς φορείς όσον αφορά τον εντοπισμό και την αναφορά στην Επιτροπή περιπτώσεων απάτης και άλλων παρατυπιών σχετικά με τις δαπάνες και τα έσοδα της ΕΕ. Έμφαση δίνεται στον εντοπισμό της απάτης, καθώς τα σχετικά αποτελέσματα είναι ενδεικτικά της ικανότητας των συστημάτων και των υπεύθυνων αρχών να αντιμετωπίσουν περιπτώσεις απάτης και παράνομων δραστηριοτήτων που είναι επιζήμιες για τα κονδύλια της ΕΕ.

Η έκθεση συνοδεύεται από πέντε έγγραφα εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής¹. Το έγγραφο «Στατιστική Ανάλυση Παρατυπιών» περιλαμβάνει πίνακες στους οποίους συνοψίζονται τα κύρια αποτελέσματα κάθε δράσης καταπολέμησης της απάτης που έχει αναληφθεί από κάθε κράτος μέλος.

2. ΑΠΑΤΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΤΥΠΙΕΣ

2.1. Σύνολο παρατυπιών που κοινοποιήθηκαν

Το 2012 κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή 13.436 (δόλιες και μη δόλιες) παρατυπίες που αφορούσαν συνολικό ποσό περίπου 3,4 δις ευρώ, εκ των οποίων 2,9 δις ευρώ αφορούσαν τους τομείς δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ. Οι εντοπισθείσες παρατυπίες αντιστοιχούν στο 2,3% των πληρωμών από την πλευρά των δαπανών και στο 2,1% των ακαθάριστων εισπραχθέντων ΠΠ.

Οι παρατυπίες αυξήθηκαν σε σύγκριση με το 2011 κατά 6% όσον αφορά τον αριθμό τους και κατά 77% όσον αφορά τα σχετικά ποσά. Η αύξηση αφορά ιδίως παρατυπίες που δεν κοινοποιήθηκαν ως δόλιες λόγω ειδικών περιστάσεων (βλ. παράγραφο 2.3).

¹ (i) Εφαρμογή του άρθρου 325 από τα κράτη μέλη το 2012. (ii) Στατιστική αξιολόγηση των παρατυπιών που κοινοποιήθηκαν για τους ίδιους πόρους, τους φυσικούς πόρους, την πολιτική συνοχής και την προενταξιακή βοήθεια το 2012. (iii) Συστάσεις για την παρακολούθηση της έκθεσης της Επιτροπής σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ - Καταπολέμηση της απάτης, 2011. (iv) Μεθοδολογία σχετικά με τη στατιστική αξιολόγηση των κοινοποιημένων παρατυπιών για το 2012. (v) Ετήσια επισκόπηση με πληροφορίες για τα αποτελέσματα του προγράμματος «Hercule II» το 2012.

2.2. Παρατυπίες που κοινοποιήθηκαν ως δόλιες εις βάρος του προϋπολογισμού της ΕΕ

Ο αριθμός των δόλιων παρατυπιών που κοινοποιήθηκαν και τα σχετικά ποσά αποτελούν μέρος του ευρύτερου ορισμού της απάτης και δεν θα πρέπει να θεωρούνται μέτρο του επιπέδου της απάτης.

Το 2012 τα κράτη μέλη κοινοποίησαν ως δόλιες 1.194 παρατυπίες που αφορούσαν συνολικό ποσό 390 εκατ. ευρώ. Επιπροσθέτως, 29 δόλιες παρατυπίες αφορούσαν κονδύλια άμεσων δαπανών, ύψους 2 εκατ. ευρώ, ενώ, τέλος, 8 δόλιες παρατυπίες που αφορούσαν περίπου 1 εκατ. ευρώ κοινοποιήθηκαν από υποψήφιες χώρες.

Ο αριθμός των δόλιων παρατυπιών² που κοινοποιήθηκαν το 2012 και οι επιπτώσεις τους παρέμειναν πρακτικά στα ίδια επίπεδα με το προηγούμενο έτος. Ωστόσο, καταγράφονται σημαντικές διαφορές μεταξύ των τομέων, όπως παρουσιάζεται στον πίνακα 1 και το διάγραμμα 1.

Πίνακας 1: Παρατυπίες που κοινοποιήθηκαν ως δόλιες το 2012³

Τομέας προϋπολογισμού (δαπάνες)	Παρατυπίες που κοινοποιήθηκαν ως δόλιες	Μεταβολή σε σύγκριση με το 2011	Σχετικά ποσά	Μεταβολή σε σύγκριση με το 2011	Ως % των πληρωμών
	Αριθ.	%	εκατ. ευρώ	%	%
Φυσικοί πόροι	208	49%	68,7	-7%	0,12%
Στήριξη της γεωργικής αγοράς και άμεσες ενισχύσεις	143	77%	59	-16%	0,13%
Αγροτική ανάπτυξη	61	3%	9	125%	0,07%
Αλιεία	4	100%	0,7	2233%	0,14%
Πολιτική συνοχής	279	1%	199,3	-2%	0,42%
Συνοχή 2007-13	198	13%	159,3	-7%	0,35%
αμεία 2000-06 (συμπεριλαμβάνεται το Ταμείο Συνοχής)	81	-16%	40	27%	1,86%
Προενταξιακή πολιτική	33	-41%	44,8	273%	39,04%
Προενταξιακή βοήθεια (2000-06)	27	-43%	44,5	305%	9809,84%
Μηχανισμός προενταξιακής βοήθειας (2007-13)	6	-33%	0,3	-70%	0,26%
Άμεσες δαπάνες	29	-19%	2	11%	0,01%
Συνολική δαπάνη	549	8%	314,8	8%	0,25%

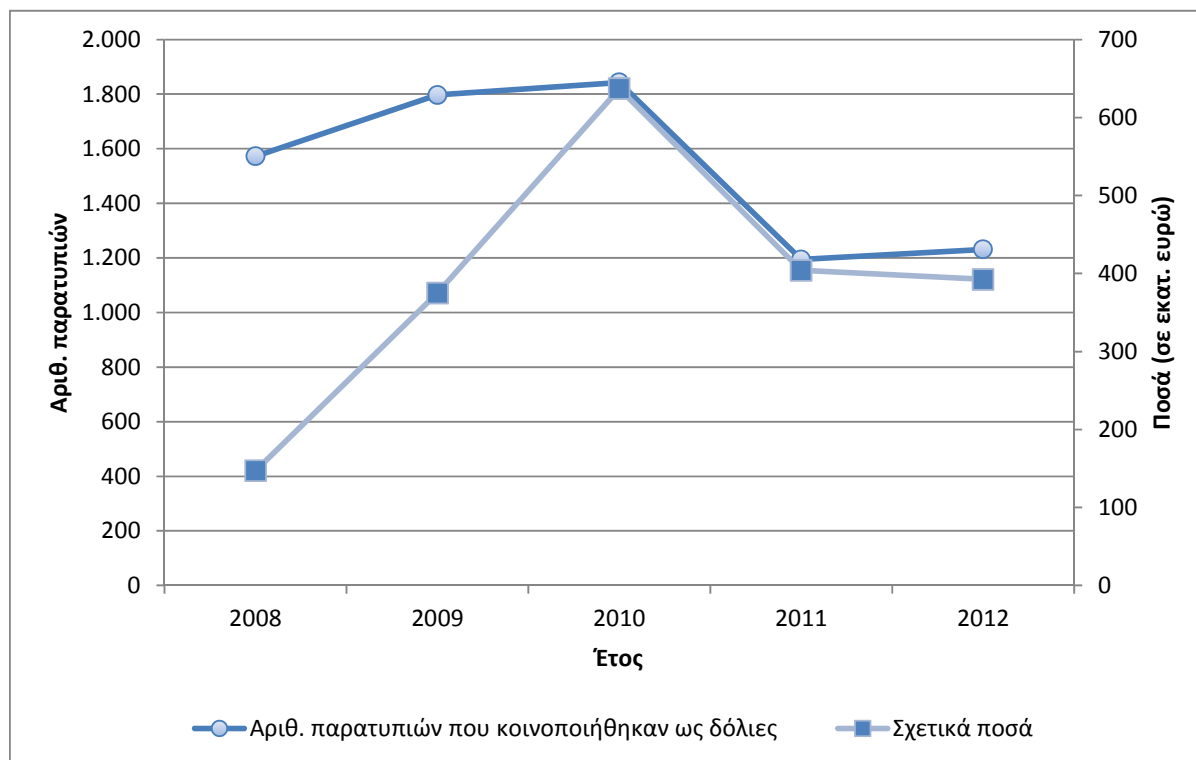
Τομέας προϋπολογισμού (έσοδα)	Παρατυπίες που κοινοποιήθηκαν ως δόλιες	Μεταβολή σε σύγκριση με το 2011	Σχετικά ποσά	Μεταβολή σε σύγκριση με το 2011	Ως % του ακαθάριστου ποσού των ΠΙΠ που εισπράχθηκε για το 2012
	Αριθ.	%	εκατ. ευρώ	%	%
Έσοδα (παραδοσιακοί ίδιοι πόροι)	682	-6%	77,6	-29%	0,42%

Ανάλυση του συνόλου των δόλιων παρατυπιών που κοινοποιήθηκαν το 2012, ανά κράτος μέλος και τομέα του προϋπολογισμού (έσοδα και δαπάνες) παρατίθεται στο παράρτημα 1.

² Για ορισμούς, ανατρέξτε στο παράρτημα IV (Μεθοδολογία).

³ Το υψηλό ποσοστό ποσών που συνδέονται με παρατυπίες που έχουν κοινοποιηθεί ως δόλιες σχετικά με τις συνολικές πληρωμές προενταξιακής βοήθειας (τελευταία στήλη του πίνακα 1) οφείλονται απολύτως στο γεγονός ότι οι πληρωμές για το συγκεκριμένο τομέα το 2012 ήταν πολύ περιορισμένες (ήτοι, 0,5 εκατ. ευρώ), καθώς τα προγράμματα στήριξης έχουν σχεδόν ολοκληρωθεί. Οι δόλιες παρατυπίες που εντοπίστηκαν και κοινοποιήθηκαν το 2012 αφορούν πράξεις που χρηματοδοτήθηκαν τα προηγούμενα οικονομικά έτη.

Διάγραμμα 1: Παρατυπίες που κοινοποιήθηκαν ως δόλιες και σχετικά ποσά — 2008-12

2.2.1. Έσοδα

Ο αριθμός των υποθέσεων απάτης που κοινοποιήθηκαν σχετικά με έσοδα το 2012 (682) είναι 20% χαμηλότερος του μέσου όρου της περιόδου 2008-12 (851). Το συνολικό βεβαιωμένο ποσό ΠΠΠ που αφορούσαν οι απάτες αυτές το 2012 (77,6 εκατ. ευρώ) είναι 22% χαμηλότερο του μέσου όρου της περιόδου 2008-12 (100 εκατ. ευρώ)⁴.

Οι τελωνειακοί έλεγχοι που διενεργούνται κατά τον εκτελωνισμό εμπορευμάτων αποκαλύπτουν συχνότερα υποθέσεις που ταξινομούνται ως απάτη σε σύγκριση με τους ελέγχους που διενεργούνται μετά τον εκτελωνισμό. Το 2012, σημαντικό ποσοστό υποθέσεων απάτης (32%) εντοπίστηκε κατά τη διάρκεια τελωνειακών ελέγχων που διενεργήθηκαν κατά τον εκτελωνισμό. Το 51% του συνόλου των ποσών των ΠΠΠ που συνδέονται με υποθέσεις απάτης βεβαιώθηκαν κατά τη διάρκεια επιθεωρήσεων από υπηρεσίες καταπολέμησης της απάτης.

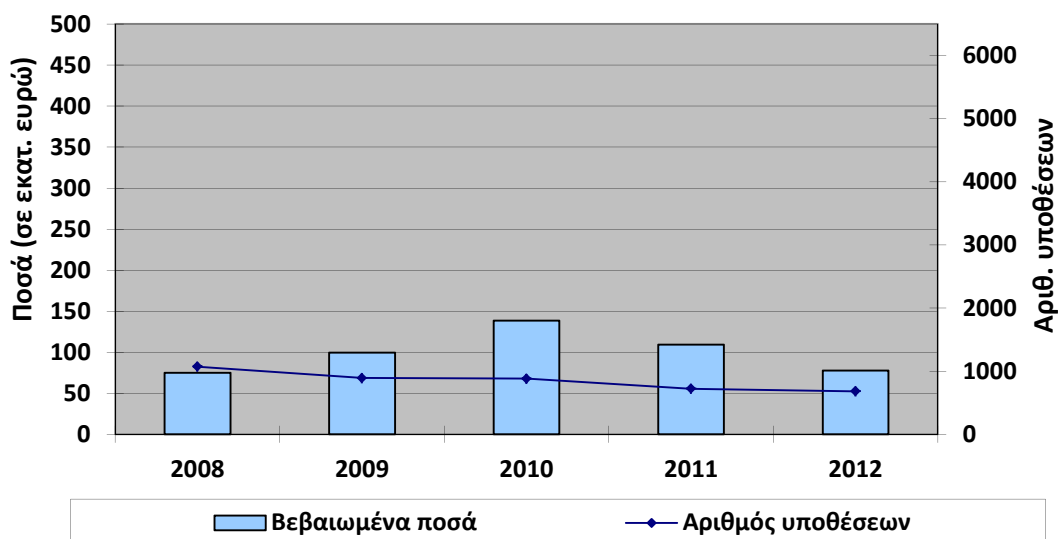
Η ανάλυση καταδεικνύει μια μειούμενη τάση στον αριθμό των υποθέσεων απάτης την περίοδο 2008-12, όπως παρουσιάζεται στο ακόλουθο διάγραμμα.

Οι περισσότερες δόλιες παρατυπίες κοινοποιήθηκαν από την Ισπανία, την Ιταλία, τη Γερμανία και την Ελλάδα (από 324 έως 32), ενώ η Ισπανία κατέχει πρώτη θέση όσον αφορά τα σχετικά ποσά (από 38 έως 10 εκατ. ευρώ)⁵ και ακολουθεί το Βέλγιο και η Ιταλία.

⁴ Για λόγους συγκρίσεων, τα αριθμητικά στοιχεία του 2008-11 βασίζονται στα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για τις εκθέσεις για τα συγκεκριμένα έτη.

⁵ Βλ. παράρτημα 1.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2: ΠΙΠ - Περιπτώσεις απάτης και σχετικά βεβαιωμένα ποσά (2008-12)

2.2.2. Δαπάνες

Όσον αφορά τον προϋπολογισμό δαπανών, η αύξηση στον αριθμό των παρατυπιών που κοινοποιήθηκαν ως δόλιες είναι σχετικά μικρή. Η διακύμανση στα ποσά που αυτές αφορούσαν δεν είναι επίσης σημαντική, καθώς ένας μικρός αριθμός μεγαλύτερων ερευνών μπορεί να αλλάξει τα αποτελέσματα δραματικά (π.χ. όσον αφορά την προενταξιακή χρηματοδότηση - βλ. παράγραφο 2.2.5).

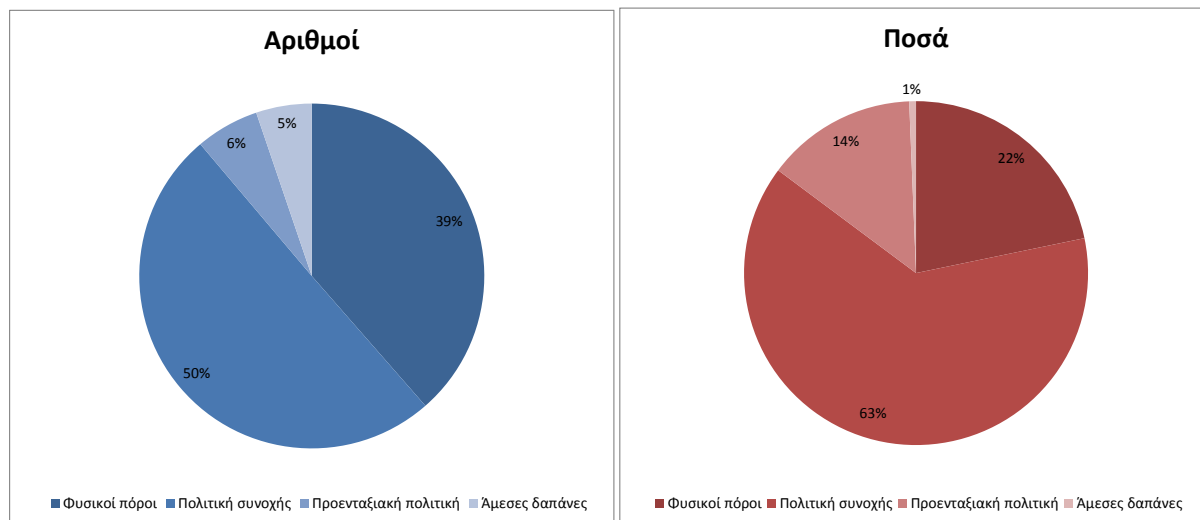
Οι κοινοποιηθείσες παρατυπίες αφορούν συχνά συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν σε οικονομικό έτος διαφορετικό από αυτό κατά το οποίο εντοπίστηκαν ή κοινοποιήθηκαν. Δεδομένου ότι παρεμβάλλονται κατά μέσο όρο περίπου 3,5 έτη από τη διάπραξη μιας απάτης έως την κοινοποίησή της στην Επιτροπή⁶, είναι δύσκολο να εξηγηθούν οι εξελίξεις αυτές (π.χ. σχετικά με τις πιθανές επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης).

Στα διαγράμματα 3 και 4 παρουσιάζεται ο αριθμός των κοινοποιηθεισών δόλιων παρατυπιών και τα σχετικά ποσά, αντιστοίχως, στους τομείς δαπανών.

Όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, δόλιες παρατυπίες εντοπίστηκαν στην πλειονότητά τους στον τομέα της πολιτικής συνοχής: 50% του συνολικού αριθμού και 63% των σχετικών ποσών.

⁶ Κατά μέσο όρο παρεμβάλλονται δύο έτη και επτά μήνες από την έναρξη μιας δόλιας πρακτικής έως τον εντοπισμό της. Εν συνεχεία, παρεμβάλλονται επτά ή οκτώ μήνες κατά μέσο όρο έως ότου να κοινοποιηθεί η παρατυπία στην Επιτροπή.

Διαγράμματα 3 & 4: Παρατυπίες που κοινοποιήθηκαν ως δόλιες ανά τομέα προϋπολογισμού (δαπάνες) - κατά αριθμό και ποσό

Οι τρόποι δράσης που εντοπίστηκαν δεν έχουν μεταβληθεί σημαντικά σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη. Οι πλέον επαναλαμβανόμενες μέθοδοι περιλαμβάνουν τη χρήση πλαστών ή παραποιημένων υποστηρικτικών εγγράφων ή δηλώσεων και την κατάχρηση κονδυλίων (για άλλη χρήση από αυτή για την οποία προορίζονταν).

Πολύ λίγες μόνο από τις παρατυπίες που κοινοποιήθηκαν ως δόλιες αφορούν υποθέσεις διαφθοράς (9 συνολικά), αλλά ο αριθμός τους έχει αυξηθεί. Τέσσερα κράτη μέλη ανέφεραν ότι έχουν εντοπίσει τέτοιες υποθέσεις: η Ιταλία (6), η Κύπρος, η Εσθονία και η Ισπανία (1). Όλες οι υποθέσεις εντοπίστηκαν στον τομέα της πολιτικής συνοχής.

Το ήμισυ των παρατυπιών που κοινοποιήθηκαν ως δόλιες το 2012 εντοπίστηκαν από τις υπηρεσίες καταπολέμησης της απάτης ή κατά τη διάρκεια ποινικών ερευνών ή άλλων εξωτερικών ελέγχων. Οι υπόλοιπες εντοπίστηκαν από τα συστήματα διοικητικού ελέγχου που προβλέπονται στους τομεακούς κανονισμούς. Το γεγονός αυτό υπογραμμίζει τη σημασία των εξωτερικών ελέγχων στην καταπολέμηση της απάτης και την ανάγκη να υπάρξει ισχυρός συντονισμός με τις αρχές διαχείρισης και ελέγχου. Δείχνει επίσης ότι ο συντονισμός αυτός έχει βελτιωθεί σημαντικά, καθώς ο εντοπισμός ήταν στο παρελθόν σχεδόν αποκλειστικά ζήτημα των αστυνομικών και των δικαστικών αρχών. Μέσω ερευνών καταπολέμησης της απάτης και ποινικών ερευνών εντοπίζονται περιπτώσεις δυνητικής απάτης που περιλαμβάνουν σημαντικά υψηλότερα ποσά, γεγονός που αντανάκλα την ικανότητα των οικείων φορέων να στοχεύουν τις δραστηριότητές τους αλλά και τις μεγαλύτερες ερευνητικές τους δυνατότητες.

Οι παρατυπίες που κοινοποιήθηκαν ως δόλιες από τα κράτη μέλη δύναται να αναλυθούν σύμφωνα με το επίπεδο πολυπλοκότητάς τους. Για το 2012, το 2% των υποθέσεων που αναφέρθηκαν μπορούν να θεωρηθούν πολύπλοκες⁷, το 40% απλές⁸ και το 58% μέτριας πολυπλοκότητας⁹. Παρόλο που το ποσοστό των πολύπλοκων υποθέσεων παραμένει αμετάβλητο σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη, οι εθνικές αρχές έχουν εντοπίσει σχετικά περισσότερες «απλές» και λιγότερες «μέτριας πολυπλοκότητας» υποθέσεις. Αυτή η στροφή προς απλούστερες απάτες δύναται να αντικατοπτρίζει δόλιες απόπειρες στο πλαίσιο της οικονομικής κρίσης από τους δικαιούχους, οι οποίοι δεν θα είχαν διαπράξει αδίκημα υπό

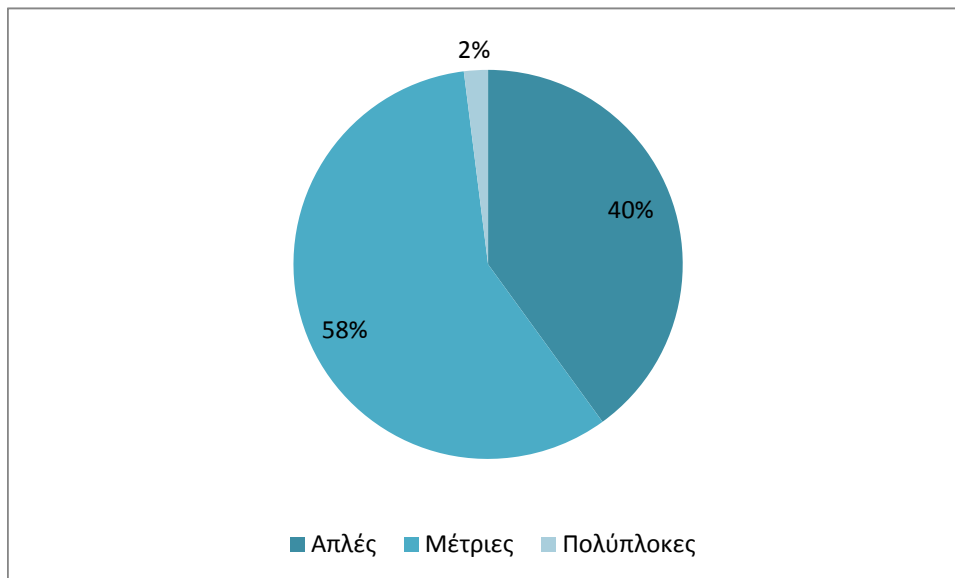
⁷ Αδίκημα που διαπράττεται για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από τουλάχιστον τρία υποκείμενα.

⁸ Μεμονωμένο αδίκημα που διαπράττεται από ένα μόνο πρόσωπο.

⁹ Μεμονωμένο συμβάν που διαπράττεται από περισσότερα του ενός άτομα ή που έχει παρατεταμένη διάρκεια αλλά διαπράττεται από μεμονωμένη οντότητα.

κανονικές συνθήκες. Η τάση αυτή θα πρέπει να παρακολουθηθεί τα επόμενα έτη, δεδομένου του χρονικού διαστήματος μεταξύ του εντοπισμού και του χρόνου διάπραξης της απάτης.

Διάγραμμα 5: Παρατυπίες που κοινοποιήθηκαν ως δόλιες - πολυπλοκότητα

Το ποσοστό εντοπισμού απάτης εξακολουθεί να κυμαίνεται μεταξύ των κρατών μελών (βλ. παράρτημα 1). Τα κράτη μέλη που εντόπισαν και κοινοποίησαν τον υψηλότερο αριθμό δολίων παρατυπιών είναι η Ιταλία, η Πολωνία, η Ρουμανία, η Δανία και η Γερμανία (από 109 έως 51). Όσον αφορά τα ποσά που αφορούσαν οι απάτες, τα υψηλότερα αναφέρθηκαν από την Ιταλία, τη Ρουμανία και την Τσεχική Δημοκρατία (από 119 έως 54 εκατ. ευρώ). Δεν εντοπίστηκαν και δεν κοινοποιήθηκαν δόλιες παρατυπίες από την Ελλάδα, το Λουξεμβούργο, τη Μάλτα και τη Φινλανδία. Πολύ λίγες (λιγότερες από τρεις για όλους τους τομείς δαπανών) αναφέρθηκαν από το Βέλγιο, τη Γαλλία, την Κύπρο, τις Κάτω Χώρες και την Αυστρία. Οι διαφορές αυτές οφείλονται σε διάφορους παράγοντες και αντανακλούν πολύ διαφορετικές προσεγγίσεις, όχι μόνο μεταξύ των κρατών μελών αλλά ακόμα και μεταξύ διαφορετικών διοικήσεων στην ίδια χώρα. Ορισμένα κράτη μέλη αξιοποιούν σημαντικούς πόρους για την αντιμετώπιση της απάτης. Άλλα προτιμούν να εφαρμόζουν δημοσιονομικές διορθώσεις χωρίς να ερευνούν περαιτέρω το ενδεχόμενο ποινικό αδίκημα.

Το 5% των παρατυπιών που αναφέρθηκαν κατά την τελευταία πενταετία έχουν βεβαιωθεί ως υποθέσεις απάτης (ποσοστό βεβαιωμένης απάτης)¹⁰.

2.2.2.1. Φυσικοί πόροι (γεωργία, αγροτική ανάπτυξη και αλιεία)

Οι παρατυπίες που κοινοποιήθηκαν ως δόλιες το 2012 αυξήθηκαν κατά σχεδόν 50% στον τομέα αυτόν σε σύγκριση με το 2011 (βλ. πίνακα 1). Αυτή η αύξηση οφείλεται στην κοινοποίηση 56 υποθέσεων από τη Δανία, οι οποίες διαπράχθηκαν όλες με τον ίδιο τρόπο και συνδέονται με την ίδια έρευνα.

Τα αποτελέσματα που κοινοποίησε η Δανία αφορούν αποκλειστικά το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΓΤΕ), το οποίο, κατά συνέπεια, εμφανίζει αύξηση όσον αφορά στον αριθμό και το ποσό των παρατυπιών σε σύγκριση με το 2011, ενώ η τάση για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) παραμένει σταθερή.

¹⁰ Το ποσοστό βεβαιωμένης απάτης είναι η αναλογία του συνολικού αριθμού υποθέσεων βεβαιωμένης απάτης προς το συνολικό αριθμό παρατυπιών που κοινοποιούνται ως δόλιες (περιπτώσεις υπόνοιας απάτης ή βεβαιωμένης απάτης) κατά τη διάρκεια της πενταετούς περιόδου.

Σχεδόν το ήμισυ των παρατυπιών που κοινοποιήθηκαν ως δόλιες αφορούν υπέρβαση ορίων, ποσοτώσεων ή κατώτατων ποσών και υποθέσεις δηλώσεων στοιχείων μεγαλύτερων των πραγματικών ή εικονικών δηλώσεων.

Το ποσοστό των πολύπλοκων υποθέσεων απάτης που εντοπίστηκαν είναι μικρότερο σε σύγκριση με τους άλλους τομείς (περίπου 1%), ενώ το ποσοστό των «απλών» υποθέσεων είναι μεγαλύτερο (44%). Σε αντίθεση με τους άλλους τομείς, το ποσοστό απλών υποθέσεων μειώθηκε το 2012 (από 59% σε 44%).

Το ποσοστό βεβαιωμένης απάτης στη γεωργία είναι ελαφρώς υψηλότερο του συνολικού μέσου όρου: περίπου 6% του συνόλου των υποθέσεων που αναφέρθηκαν την περίοδο 2008-12.

2.2.2.2. Πολιτική συνοχής (προγραμματικές περιόδους 2007-13 και 2000-06)

Η πολιτική συνοχής εξακολουθεί να είναι ο τομέας δαπανών του προϋπολογισμού στον οποίο ο αριθμός των κοινοποιούμενων ως δόλιων παρατυπιών είναι υψηλότερος, αλλά παραμένει σταθερός την τελευταία τριετία.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) συνδέεται με το υψηλότερο ποσοστό δόλιων παρατυπιών που κοινοποιήθηκαν το 2012, ενώ τον αντίστοιχο ρόλο είχε κατά την περασμένη πενταετία το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Όσον αφορά τα ποσά που συνδέονται με απάτες, το ΕΤΠΑ συνδεόταν πάντα με το υψηλότερο ποσοστό, λόγω της υψηλότερης αξίας της χρηματοδότησης για τα έργα που λαμβάνουν στήριξη.

Όσον αφορά τις αρχές που εντόπισαν τις δόλιες παρατυπίες, το υψηλότερο ποσοστό (59%) συνδέεται, για πρώτη φορά, με το σύστημα ελέγχου που προβλέπεται στη νομοθεσία της ΕΕ και όχι με ποινικές έρευνες ή υπηρεσίες καταπολέμησης της απάτης. Το γεγονός αυτό συνιστά μια εντυπωσιακή διαφορά σε σύγκριση με την προηγούμενη προγραμματική περίοδο (2000-06), όταν ο εντοπισμός τέτοιων υποθέσεων ήταν σχεδόν αποκλειστικά αποτέλεσμα ποινικών ερευνών και ερευνών καταπολέμησης της απάτης.

Οι προσπάθειες της Επιτροπής κατά τα τελευταία έτη να ευαισθητοποιήσει τα κράτη μέλη κατά της απάτης στον τομέα αυτόν φαίνεται να έχουν αποδώσει καρπούς μεταξύ των εθνικών αρχών, παρόλο που θα πρέπει να εδραιωθεί η συγκεκριμένη τάση τα επόμενα έτη¹¹. Όσον αφορά τα ποσά, τα σημαντικότερα αποτελέσματα εξακολουθούν να συνδέονται με ποινικές έρευνες και έρευνες καταπολέμησης της απάτης και αφορούν περίπου το 64% του συνόλου.

Μια άλλη σημαντική εξέλιξη είναι η μείωση του χρόνου που απαιτείται για την κοινοποίηση δόλιων υποθέσεων μετά τον εντοπισμό τους: κατά μέσο όρο, οκτώμισι μήνες. Από την άλλη πλευρά, οι παράτυπες πρακτικές εντοπίζονται κατά μέσο όρο δύο χρόνια και επτά μήνες από την έναρξή τους.

Το ποσοστό βεβαιωμένης απάτης στην περίπτωση της πολιτικής συνοχής είναι χαμηλότερο του μέσου όρου: περίπου το 4% των παρατυπιών που αναφέρθηκαν ως δόλιες την περίοδο 2008-12.

¹¹ Οι υπεύθυνες για την πολιτική συνοχή υπηρεσίες της Επιτροπής, από κοινού με την OLAF, εφαρμόζουν μια κοινή στρατηγική καταπολέμησης της απάτης από το 2008. Κύριος στόχος της είναι να ενισχύσει την ικανότητα των κρατών μελών να προλαμβάνουν και να αντιμετωπίζουν περιπτώσεις απάτης.

2.2.2.3. Προενταξιακή πολιτική (προενταξιακή βοήθεια και μηχανισμός προενταξιακής βοήθειας)

Στον τομέα της προενταξιακής βοήθειας, ο αριθμός των παρατυπιών που κοινοποιήθηκαν ως δόλιες συνέχισε να μειώνεται το 2012, επιβεβαιώνοντας την πτωτική τάση που επικρατεί από το 2009. Η προενταξιακή βοήθεια για τα κράτη μέλη της ΕΕ των 12 καταργείται σταδιακά και έχει σχεδόν ολοκληρωθεί, με την εξαίρεση λίγων έργων και των υπολειπόμενων πληρωμών για το πρόγραμμα Κοινοτικής βοήθειας για την ανασυγκρότηση, την ανάπτυξη και τη σταθεροποίηση (CARDS).

Αυτή η μείωση στον αριθμό των παρατυπιών που κοινοποιήθηκαν ως δόλιες συνοδεύθηκε από σημαντική αύξηση στα σχετικά ποσά, λόγω δύο υποθέσεων που κοινοποιήθηκαν από τη Ρουμανία συνολικού ύψους 38,5 εκατ. ευρώ. Εάν αφαιρεθούν αυτές οι δύο εξαιρετικές περιπτώσεις, η πτωτική τάση θα επιβεβαιωνόταν και σχετικά με το ύψος των ποσών.

Η στήριξη για την αγροτική ανάπτυξη εξακολουθεί να αποτελεί τον τομέα με τον υψηλότερο αριθμό παρατυπιών που κοινοποιήθηκαν ως δόλιες.

Σε σχέση με την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, οι δόλιες παρατυπίες που κοινοποιήθηκαν σχετικά με το μηχανισμό προενταξιακής βοήθειας κατέγραψαν μικρή μείωση το 2012. Αυτή μπορεί να οφείλεται σε καθυστέρηση στην εκτέλεση.

2.2.2.4. Δαπάνες που διαχειρίζεται άμεσα η Επιτροπή

Οι δαπάνες που διαχειρίζεται άμεσα η Επιτροπή αναλύονται βάσει δεδομένων από εντολές ανάκτησης που εκδίδουν οι υπηρεσίες της Επιτροπής σε σχέση με δαπάνες η διαχείριση των οποίων γίνεται κεντρικά.

Το 2012, σύμφωνα με το σύστημα λογιστικής σε δεδουλευμένη βάση (ABAC), 26 ανακτήσεις ποσών ταξινομήθηκαν από τις υπηρεσίες της Επιτροπής ως υποθέσεις στις οποίες υπάρχει υπόνοια απάτης και κοινοποιήθηκαν στη συνέχεια στην OLAF. 1.648 ακόμα ανακτήσεις ποσών ταξινομήθηκαν ως παρατυπίες. Ο οικονομικός αντίκτυπος των υποθέσεων αυτών είναι περίπου 2,7 εκατ. ευρώ.

2.2.3. Αποτελέσματα της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF)

Το 2012, η OLAF άνοιξε 431 υποθέσεις έρευνας και 287 υποθέσεις συντονισμού και έκλεισε 465 (εκ των οποίων 100 με συστάσεις).

54 συστάσεις για δικαστική δράση εστάλησαν σε εθνικές αρχές και προτάθηκαν για ανάκτηση περίπου 284 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων 165,8 εκατ. ευρώ αφορούσαν έσοδα και 118,2 εκατ. ευρώ αφορούσαν έξοδα (βλ. πίνακα 2).

Πίνακας 2: Ποσά που προτάθηκαν για ανάκτηση το 2012 κατόπιν ερευνών της OLAF

Τομέας	Συνιστώμενο ποσό
	σε εκατ. ευρώ
Τελωνιακή απάτη	165,8
Διαρθρωτικά ταμεία	63,3
Ταμεία αγροτικής ανάπτυξης	33,4
Εξωτερική ενίσχυση	15,6
Κεντρικές δαπάνες	5,0
Χρηματοδότηση της ΕΕ μέσω διεθνών οργανισμών και φορέων	0,8
Προσωπικό της ΕΕ	0,1
ΣΥΝΟΛΟ	284,0

2.3. Παρατυπίες που δεν αναφέρθηκαν ως δόλιες

Το 2012, 12.137 παρατυπίες που δεν αναφέρθηκαν ως δόλιες (μη δόλιες) κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή (περίπου 6% περισσότερες από το 2011) με σχετικό οικονομικό αντίκτυπο ύψους 2,9 δις ευρώ περίπου (υπερδιπλάσιο του αντίστοιχου ποσού για το 2011). Οι μεγαλύτερες αυξήσεις καταγράφηκαν στους τομείς της πολιτικής συνοχής και των άμεσων δαπανών (βλ. παράγραφο 2.3.2), όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 3.

Πίνακας 3: Παρατυπίες που δεν αναφέρθηκαν ως δόλιες το 2012¹²

Τομέας προϋπολογισμού (δαπάνες)	Παρατυπίες που δεν κοινοποιήθηκαν ως δόλιες	Μεταβολή σε σύγκριση με το 2011	Σχετικά ποσά	Μεταβολή σε σύγκριση με το 2011	Ως % των πληρωμών
	Αριθ.	%	εκατ. ευρώ	%	%
Φυσικοί πόροι	2.347	9%	128	37%	0,23%
<i>Στήριξη της γεωργικής αγοράς και άμεσες ενισχύσεις</i>	1.036	-22%	63	80%	0,14%
<i>Αγροτική ανάπτυξη</i>	1.228	77%	51	-7%	0,42%
<i>Άλλο / ΔΥ</i>	9	-91%	1	-50%	Δ/Υ
<i>Αλιεία</i>	74	63%	13	713%	2,67%
Πολιτική συνοχής	4.078	13%	2.296	126%	4,79%
<i>Συνοχή 2007-13</i>	3.216	150%	1.577	164%	3,45%
<i>Ταμεία 2000-06 (συμπεριλαμβάνεται το Ταμείο Συνοχής)</i>	862	1206%	719	77%	32,34%
Προενταξιακή πολιτική	220	6%	46	-4%	40,08%
<i>Προενταξιακή βοήθεια (2000-06)</i>	204	4%	45	-5%	9809,84%
<i>Μηχανισμός προενταξιακής βοήθειας (2007-13)</i>	17	89%	1	30%	1,14%
Άμεσες δαπάνες	1.648	14%	119	92%	0,69%
Συνολική δαπάνη	8.293	12%	2.589	112%	2,06%

Τομέας προϋπολογισμού (έσοδα)	Παρατυπίες που κοινοποιήθηκαν ως δόλιες	Μεταβολή σε σύγκριση με το 2011	Σχετικά ποσά	Μεταβολή σε σύγκριση με το 2011	Ως % του ακαθάριστου ποσού των ΠΙΠ που εισπράχθηκε για το 2012
	Αριθ.	%	εκατ. ευρώ	%	%
Έσοδα (παραδοσιακοί ίδιοι πόροι)	3.912	-2%	370	33%	1,69%

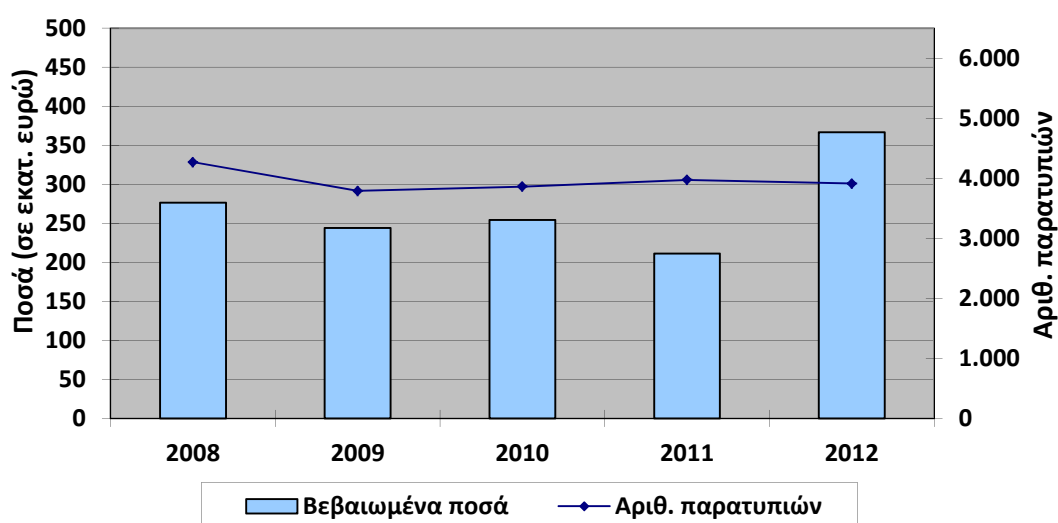
Στο παράρτημα 2 αναλύονται όλες οι μη δόλιες παρατυπίες που αναφέρθηκαν το 2012 ανά κράτος μέλος και ανάλογα με το εάν αφορούν έσοδα ή δαπάνες.

2.3.1. Έσοδα

Όσον αφορά τους ΠΙΠ, ο αριθμός των μη δόλιων παρατυπιών που αναφέρθηκαν το 2012 παρέμεινε σταθερός, αλλά το συνολικό βεβαιωθέν ποσό είναι 20% υψηλότερο του μέσου όρου της περιόδου 2008-12.

¹² Βλ. υποσημείωση 3.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6: ΠΠΠ - Υποθέσεις παρατυπιών που δεν αναφέρθηκαν ως δόλιες και σχετικά ποσά (2008-12)

Το 2012, οι έλεγχοι μετά τον εκτελωνισμό αποτέλεσαν τη σημαντικότερη μέθοδο εντοπισμού παρατυπιών, τόσο ως προς τον αριθμό των υποθέσεων που εντοπίστηκαν όσο και ως προς τα βεβαιωθέντα ποσά ΠΠΠ.

Τα τελευταία χρόνια, οι έλεγχοι ΠΠΠ της Επιτροπής εστιάζουν στις στρατηγικές τελωνειακού ελέγχου των κρατών μελών και στην στενή παρακολούθηση των μέτρων που λαμβάνουν τα κράτη μέλη ως απάντηση στις παρατηρήσεις που γίνονται κατά τη διάρκεια των επιθεωρήσεων. Η Επιτροπή έχει παρατηρήσει μια μεταστροφή στις στρατηγικές των κρατών μελών από τους τελωνειακούς ελέγχους που διενεργούνται κατά το χρόνο εκτελωνισμού των εμπορευμάτων σε ελέγχους μετά τον εκτελωνισμό. Η μεταστροφή αυτή επιβεβαιώνεται από τα στοιχεία που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη. Παρόλο που οι τελωνειακοί έλεγχοι μετά τον εκτελωνισμό συνιστούν αποτελεσματική μέθοδο για τον εντοπισμό παρατυπιών, οι τελωνειακοί έλεγχοι κατά τον χρόνο του εκτελωνισμού εξακολουθούν να είναι σημαντικοί για τον εντοπισμό υποθέσεων απάτης (βλ. παράγραφο 2.2.1).

2.3.2. Δαπάνες

Στους τομείς του προϋπολογισμού δαπανών, αύξηση στον αριθμό των μη δόλιων παρατυπιών παρατηρείται κυρίως στον τομέα των άμεσων δαπανών και επεξηγείται σχεδόν απόλυτα από τη βελτιωμένη χρήση του συστήματος ABAC από τις Γενικές Διευθύνσεις της Επιτροπής, το οποίο παρέχει περισσότερο ακριβείς πληροφορίες. Πρέπει να σημειωθεί ότι, σε αντίθεση με όλους τους άλλους τομείς, όλες οι παρατυπίες στις άμεσες δαπάνες καταγράφονται χωρίς την εφαρμογή κάποιου κατώτατου ορίου.

Όσον αφορά την αύξηση στα ποσά, δύο τομείς είναι σημαντικοί: i) οι άμεσες δαπάνες, όπου μια μεμονωμένη παρατυπία ύψους περίπου 40 εκατ. ευρώ (για την οποία έχει γίνει πλέον διόρθωση και ανάληψη σχετικής δράσης) αντιστοιχεί στη μεταβολή σε σχέση με το 2011 και ii) η πολιτική συνοχής, όπου το σημαντικό ποσό επεξηγείται εν μέρει από την αυξημένη εκτέλεση της προγραμματικής περιόδου 2007-13, αλλά σε μεγάλο βαθμό από ορισμένες παρατυπίες που εντοπίστηκαν από τις υπηρεσίες ελέγχου της Επιτροπής τα προηγούμενα έτη και κοινοποιήθηκαν από τις αρμόδιες εθνικές αρχές μόλις το 2012. Περίπου 1,5 δις ευρώ συνδέονται με μη δόλιες παρατυπίες που κοινοποιήθηκαν από την Τσεχική Δημοκρατία και την Ισπανία (και για αυτές έχουν γίνει πλέον διορθώσεις και έχει αναληφθεί σχετική δράση). Όσον αφορά την Τσεχική Δημοκρατία, περίπου το ήμισυ των ποσών αυτών προκύπτουν από δημοσιονομικές διορθώσεις που εφαρμόστηκαν κατόπιν ελέγχων από τις υπηρεσίες της

Επιτροπής. Όσον αφορά την Ισπανία, το ήμισυ των ποσών συνδέονται με κοινοποιήσεις παρατυπιών που αφορούν την προγραμματική περίοδο 2000-06, οι οποίες ζητήθηκαν από την Επιτροπή σε σχέση με τη διαδικασία κλεισίματος¹³.

3. ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Μια σημαντική πτυχή της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ περιλαμβάνει τη χρήση μηχανισμών για την πρόληψη και τη διόρθωση περιπτώσεων απάτης και λοιπών παρατυπιών, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η εκτέλεση του προϋπολογισμού σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης¹⁴.

Τα ακόλουθα μέτρα δύναται να λαμβάνονται από την Επιτροπή υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης:

- Προληπτικά μέτρα: **διακοπή** πληρωμών (μετάθεση της ημερομηνίας πληρωμών κατά έως έξι μήνες)¹⁵, **αναστολή** του συνόλου ή μέρους των ενδιάμεσων πληρωμών προς ένα κράτος μέλος¹⁶.
- Διορθωτικά μέτρα: στην περίπτωση που τα απαιτούμενα μέτρα δεν λαμβάνονται από το οικείο κράτος μέλος, η Επιτροπή δύναται να αποφασίσει να επιβάλει **δημοσιονομική διόρθωση**¹⁷. Οι δαπάνες που δεν είναι σύμφωνες με τους ισχύοντες κανόνες αποτελούν αντικείμενο **εντολής ανάκτησης** ή **αφαιρούνται** από την επόμενη αίτηση πληρωμής.

Στοιχεία για τις άμεσες ανακτήσεις ποσών από τους δικαιούχους στα κράτη μέλη υπάρχουν μόνο εν μέρει διαθέσιμα¹⁸ και περιλαμβάνονται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής «Στατιστική αξιολόγηση παρατυπιών».

Τα στοιχεία για τους τύπους διαχείρισης εκτός της επιμερισμένης διαχείρισης (ιδίως άμεσες δαπάνες) αφορούν κυρίως εντολές ανάκτησης εκδιδόμενες από υπηρεσίες της Επιτροπής ή αφαίρεση ποσών από δηλώσεις δαπανών.

¹³ Πρόκειται κυρίως για παράτυπα ποσά που δεν περιλαμβάνονται στη δήλωση πιστοποίησης και, συνεπώς, δεν αντιπροσωπεύουν πιθανή ζημία για τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

¹⁴ Τα δεδομένα της παρούσας ενότητας αντικατοπτρίζουν τα δεδομένα που δημοσιεύονται στους ετήσιους λογαριασμούς της Επιτροπής, ήτοι στην επεξηγηματική σημείωση αριθ. 6 των λογαριασμών της Ένωσης, εν αναμονή του ελέγχου από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

¹⁵ Περιπτώσεις σημαντικής ανεπάρκειας των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου ενός κράτους μέλους κατά την προγραμματική περίοδο 2007-13 ή πιστοποιημένη δαπάνη που συνδέεται με σοβαρές παρατυπίες.

¹⁶ Εφαρμόζεται σε τρεις περιπτώσεις: α) αποδείξεις σοβαρής ανεπάρκειας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου χωρίς να έχουν ληφθεί διορθωτικά μέτρα, β) πιστοποιημένη δαπάνη που συνδέεται με σοβαρή παρατυπία ή γ) σοβαρή παραβίαση από κράτος μέλος των υποχρεώσεων διαχείρισης και ελέγχου του.

¹⁷ Οι δημοσιονομικές διορθώσεις πραγματοποιούνται σε τρία βασικά στάδια: α) *σε εξέλιξη*: υπόκεινται σε μεταβολή, δεν έχουν γίνει επισήμως δεκτές από το κράτος μέλος, β) *επιβεβαιωμένες/αποφασισμένες*: έχουν συμφωνηθεί από το κράτος μέλος ή έχουν αποφασιστεί μέσω απόφασης της Επιτροπής, γ) *εκτελεσμένες*: η δημοσιονομική διόρθωση εκτελείται και η αχρεωστήτως καταβληθείσα δαπάνη διορθώνεται.

¹⁸ Μεταγενέστερες τροποποιήσεις του νομικού πλαισίου έχουν αλλάξει σημαντικά τους κανόνες υποβολής εκθέσεων για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο.

3.1. Δαπάνες: μηχανισμοί πρόληψης

3.1.1. Διακοπή πληρωμών το 2012

Το 2012, η Επιτροπή έλαβε 187 αποφάσεις για τη διακοπή πληρωμών στον τομέα της πολιτικής συνοχής (που αφορούσαν πάνω από 5 δις ευρώ). 70 εξ αυτών παρέμειναν ανοικτές στο τέλος του 2012 (που αφορούσαν πάνω από 1,7 δις ευρώ).

Στον πίνακα 4 αναφέρονται οι περιπτώσεις διακοπής το 2012¹⁹ και καταδεικνύεται η σημαντική δραστηριότητα πρόληψης, ιδίως σε σχέση με το ΕΤΠΑ/ Ταμείο Συνοχής, το οποίο συνδέεται με πάνω από το 60% των υποθέσεων και με περίπου το 80% των συνολικών σχετικών ποσών.

Πίνακας 4: Υποθέσεις διακοπής τις οποίες χειρίστηκαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής το 2012

Προγραμματική περίοδος 2007-13	ΕΤΠΑ/Ταμείο Συνοχής		ΕΚΤ		ΕΤΑ		Σύνολο	
	Αριθμός υποθέσεων	Ποσό (σε εκατ. ευρώ)	Αριθμός υποθέσεων	Ποσό (σε εκατ. ευρώ)	Αριθμός υποθέσεων	Ποσό (σε εκατ. ευρώ)	Αριθμός υποθέσεων	Ποσό (σε εκατ. ευρώ)
Έκλεισαν πριν από τις 31.12.2012	83	2.588	24	725	10	47	117	3.359
Ανοικτές στις 31.12.2012	33	1.493	13	156	24	104	70	1.753
Σύνολο το 2012	116	4.081	37	881	34	151	187	5.112

3.1.2. Αναστολή πληρωμών

Μια απόφαση αναστολής που ελήφθη για δύο προγράμματα του ΕΤΠΑ/ Ταμείου Συνοχής στη Γερμανία και την Ιταλία παρέμεινε σε ισχύ στο τέλος του 2012. Δύο αποφάσεις αναστολής εκδόθηκαν το 2012 σε σχέση με πληρωμές του ΕΚΤ προς την Τσεχική Δημοκρατία (παρέμεινε σε εξέλιξη στο τέλος του έτους) και τη Σλοβακία.

3.2. Δαπάνες: δημοσιονομικές διορθώσεις και ανάκτηση ποσών το 2012

Το 2012, τα διορθωτικά μέτρα που εκδόθηκαν από την Επιτροπή προς τα κράτη μέλη αυξήθηκαν σημαντικά (+30% όσον αφορά τις «επιβεβαιωμένες/αποφασισμένες» και +137% όσον αφορά τις «εφαρμοσμένες»), κυρίως στον τομέα της πολιτικής συνοχής (βλ. πίνακα 5).

¹⁹ Για το ΕΤΠΑ, οι 116 υποθέσεις που έτυχαν διαχείρισης το 2012 περιλαμβάνουν 69 νέες διακοπές πληρωμών που αποφασίστηκαν κατά τη διάρκεια του έτους.

Πίνακας 5: Δημοσιονομικές διορθώσεις και ανακτήσεις ανά τομέα προϋπολογισμού — 2012–11

Τομέας προϋπολογισμού	Επιβεβαιωμένες/ αποφασισμένες (σε εκατ. ευρώ)				Εφαρμοσμένες (σε εκατ. ευρώ)			
	Δημοσιονομικές διορθώσεις	Ανακτήσεις	Σύνολο	Μεταβολή σε σύγκριση με το 2011	Δημοσιονομικές διορθώσεις	Ανακτήσεις	Σύνολο	Μεταβολή σε σύγκριση με το 2011
Γεωργία	551	307	858	-24%	669	327	996	14%
ΕΓΓΕ	475	162	637	-24%	610	161	771	24%
Αγροτική ανάπτυξη	76	145	221	-24%	59	166	225	-19%
Πολιτική συνοχής	1.619	22	1.641	127%	3.071	14	3.085	360%
ΕΤΠΑ	958		958	126%	2.416		2.416	477%
Ταμείο Συνοχής	203		203	1094%	207		207	80%
ΕΚΤ	425		425	87%	430		430	142%
ΧΜΠΑ/ΕΤΑ	2		2	-33%	1		1	-101%
ΕΓΤΠΕ - Τμήμα προσανατολισμού	31	3	34	3300%	17	3	20	1900%
Άλλο		19	19	-62%		11	11	-79%
Τομείς εσωτερικής πολιτικής	1	252	253	-6%	1	229	230	-14%
Τομείς εξωτερικής πολιτικής		107	107	0%		99	99	29%
Διοίκηση		7	7	-13%		9	9	350%
Σύνολο το 2012	2.172	695	2.867	30%	3.741	678	4.419	137%
Σύνολο το 2011	1.406	768	2.174		1.106	733	1.839	
Μεταβολή 2012/2011	54%	-10%	32%		238%	-8%	140%	

Στο παράρτημα 3 παρουσιάζεται ανάλυση των δημοσιονομικών διορθώσεων που εφαρμόστηκαν το 2012 υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης ανά κράτος μέλος: περίπου το 58% των 3,7 δις ευρώ συνδέεται με δημοσιονομικές διορθώσεις που εφαρμόστηκαν σε σχέση με την Ισπανία²⁰.

3.3. Ανάκτηση σχετικά με έσοδα ιδίων πόρων

Όσον αφορά τα έσοδα από ίδιους πόρους, τα οποία αποτελούν την κύρια πηγή κεφαλαίων για τον προϋπολογισμό της ΕΕ, οι ανακτήσεις αφορούν την παρακολούθηση των εκθέσεων επιθεώρησης της Επιτροπής, τους ελέγχους του Ελεγκτικού Συνεδρίου, υποθέσεις δημοσιονομικής ευθύνης που προκύπτουν από διοικητικά σφάλματα των κρατών μελών ή έλλειψη επιμέλειας κατά τις δράσεις ανάκτησης που αυτά εφαρμόζουν, διαδικασίες παραβάσεων, αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου και ποσά που προκύπτουν από άμεσες καταβολές από τα κράτη μέλη και τόκους ή υπερημερίες πληρωμών σε σχέση με ίδιους πόρους. Τα ποσά αυτά αναφέρονται στον πίνακα 6.

Πίνακας 6: Ανακτήσεις σχετικά με ίδιους πόρους²¹

Ίδιοι πόροι	2012	2011	Μεταβολή
	εκατ. ευρώ	εκατ. ευρώ	%
Κεφάλαιο	133	63	111%
Τόκοι	160	312	-49%
Συνολικό ανακτηθέν ποσό	293	375	-22%

3.3.1. Παραδοσιακοί ίδιοι πόροι

Οι παραδοσιακοί ίδιοι πόροι (ΠΠ) περιλαμβάνουν κυρίως τελωνειακούς δασμούς επιβαλλόμενους σε εισαγωγές προϊόντων από χώρες εκτός της ΕΕ και, σε μικρότερο βαθμό,

²⁰ Από τα 2.172 εκατ. ευρώ δημοσιονομικών διορθώσεων που εφαρμόστηκαν σε σχέση με την Ισπανία, το 90% συνδέονται με προγράμματα χρηματοδοτούμενα από το ΕΤΠΑ.

²¹ Το ποσό κεφαλαίου των ιδίων πόρων είναι καθαρό ποσό.

εισφορές ζάχαρης. Αντιστοιχούν στο 13% των συνολικών εσόδων της ΕΕ για το 2012. Περίπου το 98% του συνόλου των βεβαιωμένων ποσών ΠΠΠ εισπράττονται χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα. Το υπόλοιπο 2% αφορά περιπτώσεις απάτης και άλλων παρατυπιών. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να ανακτήσουν τα ποσά αυτά και να τα εγγράψουν στη βάση δεδομένων OWNRES. Για το 2012, το προς ανάκτηση ποσό²² ανέρχεται σε 444 εκατ. ευρώ, 208 εκατ. ευρώ εκ των οποίων έχουν ήδη ανακτηθεί από τα κράτη μέλη (ετήσιο ποσοστό ανάκτησης: 47%). Επιπροσθέτως, τα κράτη μέλη συνέχισαν τις δραστηριότητες ανάκτησης σε σχέση με υποθέσεις προηγούμενων ετών και ανέκτησαν συνδυασμένο συνολικό ποσό περίπου 83 εκατ. ευρώ σε σχέση με υποθέσεις απάτης και παρατυπιών που εντοπίστηκαν από το 1989 έως το 2011. Το ιστορικό ποσοστό ανάκτησης (1989-2009) είναι 77%²³.

Η ανάκτηση ποσών που συνδέονται με υποθέσεις απάτης είναι γενικά λιγότερο επιτυχημένη σε σύγκριση με υποθέσεις παρατυπιών. Η ταξινόμηση μιας υπόθεσης ως απάτη αποτελεί, ως εκ τούτου, ένδειξη των μελλοντικών αποτελεσμάτων ανάκτησης.

Οι δράσεις των κρατών μελών για την ανάκτηση ΠΠΠ παρακολουθούνται μέσω επιθεωρήσεων για τους ΠΠΠ και μέσω της διαδικασίας που προβλέπει ότι όλα τα ποσά τα οποία υπερβαίνουν τις 50.000 ευρώ και τα οποία, τελικά, δηλώνονται ως μη εισπράξιμα από τα κράτη μέλη πρέπει να αναφέρονται στην Επιτροπή. Τα κράτη μέλη είναι οικονομικώς υπεύθυνα για τη μη ανάκτηση των ΠΠΠ σε περιπτώσεις που παρατηρούνται αδυναμίες στις δράσεις ανάκτησης.

4. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΕ

4.1. Πολιτικές πρωτοβουλίες της Επιτροπής για την καταπολέμηση της απάτης το 2012

4.1.1. Πρόταση μεταρρύθμισης της OLAF (κανονισμός 1073/1999)

Η τροποποιημένη πρόταση της Επιτροπής για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και την κατάργηση του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999²⁴ εστιάζει στην αποσαφήνιση των διαδικαστικών δικαιωμάτων των προσώπων που αφορούν οι έρευνες της OLAF, την ενίσχυση της αποδοτικότητας των ερευνών της και τη βελτίωση της συνεργασίας με τους εταίρους της (άλλα όργανα και θεσμούς της ΕΕ, κράτη μέλη και διεθνείς οργανισμούς). Σκοπός της πρότασης είναι επίσης να αποσαφηνίσει το ρόλο της Επιτροπής Εποπτείας της OLAF και να καθιερώσει περιοδική ανταλλαγή απόψεων με τα όργανα της ΕΕ για τη συζήτηση των πολιτικών προτεραιοτήτων της OLAF.

Ατυπες συζητήσεις μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής από τον Οκτώβριο του 2011 έως τον Ιούνιο του 2012 έθεσαν τη βάση για μια ευρύτερη συμφωνία που αντανακλάται στη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση, η οποία εκδόθηκε επισήμως στις 25 Φεβρουαρίου 2013²⁵ και εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 3 Ιουλίου²⁶. Ο νέος κανονισμός θα αρχίσει να ισχύει πιθανότατα την 1η Οκτωβρίου 2013.

²² Μόνο υποθέσεις που αφορούν ποσό ΠΠΠ άνω των 10.000 ευρώ.

²³ Στον υπολογισμό λαμβάνονται υπόψη μόνο κλειστές υποθέσεις για τις οποίες τα κράτη μέλη έχουν ολοκληρώσει τις προσπάθειες ανάκτησης.

²⁴ COM(2011) 135 final.

²⁵ 2013/C 89 E/01, ISSN 1977-091X.

²⁶ P7_TA(2013)0308.

4.1.2. Πρόταση οδηγίας για την καταπολέμηση της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης με μέσα του ποινικού δικαίου

Το 2012, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση οδηγίας σχετικά την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ με μέσα του ποινικού δικαίου²⁷. Στόχος της είναι η ενίσχυση του νομικού πλαισίου για την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ από την εγκληματική κατάχρηση.

Το σχέδιο οδηγίας στοχεύει στην αποσαφήνιση, την εναρμόνιση και την ενίσχυση του ποινικού δικαίου στα κράτη μέλη όσον αφορά αδικήματα που πλήττουν τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών στο επίπεδο προστασίας (ποινικό δίκαιο) του προϋπολογισμού της ΕΕ. Ένας λόγος είναι ότι η υφιστάμενη νομοθεσία²⁸ δεν έχει επιτύχει επαρκή εναρμόνιση και εφαρμογή στα κράτη μέλη. Η πρόταση προωθεί την αποτροπή μέσω πρωτοβουλιών για περαιτέρω εναρμόνιση των αδικημάτων και των επιπέδων κυρώσεων βάσει του ουσιαστικού ποινικού δικαίου για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ. Σε αυτές τις πρωτοβουλίες περιλαμβάνονται οι εξής:

- Ευρύτερος ορισμός των αδικημάτων (απάτη, διαφθορά, νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες) βάσει της σύμβασης για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των συνοδευτικών πρωτοκόλλων.
- Εναρμόνιση των ορισμών πρόσθετων αδικημάτων (ανέντιμη συμπεριφορά υποψηφίων στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων, κατάχρηση κονδυλίων αντίθετα προς τους εγκεκριμένους σκοπούς).
- Καθορισμός κανόνων σχετικά με όρους ελάχιστης φυλάκισης στην περίπτωση ιδιαίτερος σοβαρών αδικημάτων, βάσει κατώτατων ορίων, ώστε να εξασφαλίζεται η αναλογικότητα του μέτρου.
- Εναρμόνιση της περιόδου εντός της οποίας πρέπει να λαμβάνουν χώρα η έρευνα, η δίωξη, η δίκη και η έκδοση δικαστικής απόφασης για ένα αδίκημα.
- Καθορισμός συνοδευτικών μέτρων για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ με μέσα του ποινικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων κανόνων για τη δικαιοδοσία και την ευθύνη των νομικών προσώπων.

Η πρόταση έχει διαβιβαστεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Το Συμβούλιο υιοθέτησε μια γενική προσέγγιση τον Ιούνιο του 2013. Οι γνώμες των υπεύθυνων επιτροπών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αναμένεται να εκδοθούν κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2013.

4.1.3. Προπαρασκευαστικές εργασίες για τη σύσταση της ευρωπαϊκής εισαγγελίας (EPPO)

Κατά τη διάρκεια του 2012, η OLAF και η Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης της Επιτροπής διενήργησαν εκτεταμένη διαβούλευση με τα κράτη μέλη, εμπειρογνώμονες και ενδιαφερόμενους σχετικά με την ενδεχόμενη σύσταση μιας Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ²⁹. Η νομοθετική πρόταση υποβλήθηκε στις 17 Ιουλίου 2013³⁰ και συνοδεύεται από πρόταση για την αναμόρφωση της EUROJUST³¹.

Η πείρα που έχει αποκομίσει πρακτικά η OLAF καταδεικνύει την ανάγκη ύπαρξης μιας ευρωπαϊκής διωκτικής αρχής για τη βελτίωση των ερευνών υποθέσεων απάτης στην ΕΕ και

²⁷ COM(2012) 363 final.

²⁸ Η σύμβαση σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων του 1995 και τα πρωτόκολλά της του 1996 και του 1997.

²⁹ Βάσει του άρθρου 86 της συνθήκης της Λισαβόνας.

³⁰ COM(2013) 532

³¹ Η υπηρεσία της ΕΕ που είναι υπεύθυνη για τη δικαστική συνεργασία σε διασυνοριακές εγκληματικές υποθέσεις.

την επιτάχυνση των διώξεων. Ένας κεντρικός φορέας μπορεί να εξασφαλίσει καλύτερα τη συνέχεια και την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας έρευνας και δίωξης. Η ΕΡΡΟ θα είναι μια πραγματική υπηρεσία έρευνας και δίωξης η οποία θα αυξήσει σε επίπεδο ΕΕ την αποδοτικότητα της καταπολέμησης εγκλημάτων εις βάρος του προϋπολογισμού της ΕΕ. Με τον τρόπο αυτόν θα αποκατασταθούν τα χαμηλά επίπεδα έρευνας και δίωξης που εμποδίζουν σήμερα την αποτελεσματική προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

4.1.4. *Πρωτοβουλίες για την καταπολέμηση της διαφθοράς στην ΕΕ*

Το 2011, η Επιτροπή παρουσίασε μια συνολική πολιτική για την καταπολέμηση της διαφθοράς στην ΕΕ³² και ζήτησε να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στη διαφθορά σε διάφορους τομείς πολιτικής, υπογραμμίζοντας τη στενότερη συνεργασία, την επικαιροποίηση των κανόνων περί κατάσχεσης περιουσιακών στοιχείων εγκληματικής προέλευσης, την αναθεώρηση της νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις, τη βελτίωση των στατιστικών στοιχείων για την εγκληματικότητα και την αυστηρότερη χρήση προϋποθέσεων στις πολιτικές συνεργασίας και ανάπτυξης.

Η Επιτροπή έχει δεσμευθεί να δημοσιεύει έκθεση για την καταπολέμηση της διαφθοράς στην ΕΕ ανά διετία. Σκοπός της έκθεσης θα είναι η εντατικοποίηση των μέτρων κατά της διαφθοράς στην ΕΕ και η ενίσχυση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών. Επίσης θα προσδιορίζει τις τάσεις που επικρατούν στην ΕΕ, θα διευκολύνει ανταλλαγές βέλτιστων πρακτικών και θα προετοιμάζει το έδαφος για μελλοντικά μέτρα πολιτικής στην ΕΕ. Η διαφθορά στις δημόσιες συμβάσεις θα είναι το οριζόντιο θέμα της πρώτης έκθεσης η οποία έχει προγραμματιστεί να εκδοθεί το δεύτερο εξάμηνο του 2013.

4.1.5. *Πολιτική καταπολέμησης της τελωνειακής απάτης*

4.1.5.1. Αμοιβαία διοικητική συνδρομή (ΜΑΑ)

Η αμοιβαία διοικητική συνδρομή για την καταπολέμηση της τελωνειακής απάτης βασίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 515/97³³ του Συμβουλίου. Το 2012, η Επιτροπή διενήργησε εκτίμηση επιπτώσεων για την επικαιροποίηση του συγκεκριμένου νομικού πλαισίου με σκοπό να βελτιωθεί περαιτέρω ο εντοπισμός και η καταπολέμηση της τελωνειακής απάτης στην ΕΕ. Αναμένεται να εκδοθεί πρόταση της Επιτροπής κατά τη διάρκεια του 2013.

4.1.5.2. Κοινές τελωνειακές επιχειρήσεις

Οι κοινές τελωνειακές επιχειρήσεις αποτελούν συντονισμένα και στοχοθετημένα επιχειρησιακά μέτρα που εφαρμόζουν οι τελωνειακές αρχές κρατών μελών και τρίτων χωρών για περιορισμένο χρονικό διάστημα με σκοπό την καταπολέμηση της παράνομης διασυνοριακής διακίνησης εμπορευμάτων.

Στο πλαίσιο της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των τελωνειακών διοικήσεων της ΕΕ και της Επιτροπής, η OLAF παρέχει μια πλατφόρμα πληροφορικής, εφαρμογές πληροφορικής και μια αίθουσα επιχειρήσεων που μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα κράτη μέλη για τη διενέργεια ΚΤΕ. Το 2012, η OLAF υποστήριξε τέσσερις³⁴ κοινές τελωνειακές επιχειρήσεις που διενήργησαν τα κράτη μέλη.

³² Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, της 6ης Ιουνίου 2011, για την καταπολέμηση της διαφθοράς στην ΕΕ - COM(2011)308 final.

³³ http://ec.europa.eu/anti_fraud/documents/eu-revenue/consolidated_r515_97_en.pdf

³⁴ Τρεις αφορούσαν ναρκωτικά και μία τον έλεγχο ρευστών διαθεσίμων.

4.1.5.3. Σύστημα πληροφοριών για την καταπολέμηση της απάτης

Κύριος στόχος του AFIS, το οποίο διαχειρίζεται η OLAF, είναι η βελτίωση της συνεργασίας με τους εταίρους, συμπεριλαμβανομένων άλλων οργάνων, των κρατών μελών, διεθνών οργανισμών και τρίτων χωρών, για την ορθή εφαρμογή του τελωνειακού δικαίου της ΕΕ. Τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν το AFIS για να αναφέρουν υποθέσεις απάτης και παρατυπίες και υποδέχθηκαν με ικανοποίηση το σύστημα στο συνέδριο για το AFIS που πραγματοποιήθηκε τον Μάιο του 2012 στη Λισαβόνα, στο οποίο συζητήθηκε η περαιτέρω ανάπτυξη του συστήματος. Εκτελέστηκαν έργα πληροφορικής για τη βελτίωση της επικοινωνίας και τη διευκόλυνση της εξαγωγής δεδομένων από το AFIS.

Έως το τέλος του 2012, το AFIS είχε 10.180 εγγεγραμμένους τελικούς χρήστες εκ μέρους 1.750 υπηρεσιών στα κράτη μέλη, σε τρίτες χώρες, σε διεθνείς οργανισμούς, στην Επιτροπή και σε άλλα όργανα της ΕΕ, ενώ οι χρήστες είχαν ανταλλάξει 10.120 ηλεκτρονικά μηνύματα MAB (ασφαλής υπηρεσία αλληλογραφίας του AFIS). Δημοσιεύθηκαν συνολικά 8.370 υποθέσεις στις λειτουργικές μονάδες και τις βάσεις δεδομένων αμοιβαίας συνδρομής του AFIS³⁵. Η βάση δεδομένων πληροφοριών διαμετακόμισης (ATIS) είχε λάβει πληροφορίες σχετικά με επτά εκατομμύρια νέες αποστολές διαμετακόμισης, οι οποίες αφορούσαν συνολικά 35 εκατομμύρια μετακινήσεις εμπορευμάτων. Στο σύστημα διαχείρισης παρατυπιών (IMS) υποβλήθηκαν 19.800 νέες αναφορές παρατυπιών από τα κράτη μέλη και υπονήφιες χώρες το 2012, ενώ το ιστορικό σύνολο των αναφορών ανέρχεται σε 152.000.

4.1.6. Καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ

Σε απάντηση στο αίτημα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Μαρτίου 2012 και στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 19ης Απριλίου 2012, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με τη φορολογική απάτη και τη φοροδιαφυγή³⁶ στις 6 Δεκεμβρίου 2012. Η ανακοίνωση παρουσίαζε ένα σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της φορολογικής απάτης και της φοροδιαφυγής, μεταξύ άλλων σε σχέση με τρίτες χώρες. Βάσει του συγκεκριμένου σχεδίου δράσης, το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη καλούνται να σημειώσουν περαιτέρω πρόοδο στις υφιστάμενες πρωτοβουλίες, συμπεριλαμβανομένου του μηχανισμού ταχείας αντίδρασης και της εφαρμογής μηχανισμού αντιστροφής της επιβάρυνσης σε ορισμένες κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών. Το Συμβούλιο κατέληξε προσφάτως σε πολιτική συμφωνία επί των πρωτοβουλιών αυτών. Επιπροσθέτως, το σχέδιο δράσης οδήγησε στη σύσταση ενός «φόρουμ για τον ΦΠΑ στην ΕΕ» για τη βελτίωση της εθελούσιας συμμόρφωσης των φορολογουμένων, τη συνέχιση της τεχνικής συνδρομής και της συνδρομής για την ανάπτυξη δυνατοτήτων προς τα κράτη μέλη και στοχεύει στην θέσπιση μιας κοινής ανάλυσης των κινδύνων εντός του Eurofisc (του δικτύου ταχείας ανταλλαγής στοχευμένων πληροφοριών για την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ) και τη διαπραγμάτευση διμερών συμφωνιών διοικητικής συνεργασίας στον τομέα του ΦΠΑ με τρίτες χώρες.

4.1.7. Διατάξεις για την καταπολέμηση της απάτης στις διεθνείς συμφωνίες

Για να διασφαλιστούν τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ, να καταπολεμηθούν οι παραβάσεις και να εξασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή της τελωνειακής νομοθεσίας, οι διεθνείς συμφωνίες της ΕΕ (όπως οι προτιμησιακές εμπορικές συμφωνίες, οι συμφωνίες συνεργασίας, οι μη

³⁵ CIS, FIDE, CIGINFO, MARINFO, YACHTINFO.

³⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο *Σχέδιο δράσης για την ενίσχυση της καταπολέμησης της φορολογικής απάτης και της φοροδιαφυγής*, COM(2012) 722 final, 6 Δεκεμβρίου 2012.

προτιμησιακές εμπορικές συμφωνίες και οι ανεξάρτητες συμφωνίες επί τελωνειακών ζητημάτων) περιλαμβάνουν διατάξεις σχετικά με την αμοιβαία διοικητική συνδρομή (ΜΑΑ) στον τελωνειακό τομέα και μέτρα για την εφαρμογή της προτιμησιακής μεταχείρισης.

Στο τέλος του 2012 ήταν σε ισχύ 44 συμφωνίες που περιείχαν διατάξεις ΜΑΑ για 62 τρίτες χώρες, ενώ διμερείς ή περιφερειακές διαπραγματεύσεις ήταν σε εξέλιξη με άλλες 88 χώρες (συμπεριλαμβανομένων ορισμένων εκ των μεγαλύτερων εμπορικών εταίρων της ΕΕ)³⁷. Το 2012, η ΕΕ σύναψε συμφωνίες ελευθέρων συναλλαγών (FTA) με την περιφέρεια της Κεντρικής Αμερικής³⁸ και με τις χώρες των Άνδεων³⁹. Οι διαπραγματεύσεις FTA με τη Σιγκαπούρη ολοκληρώθηκαν τον Δεκέμβριο του 2012. Συμφωνίες Οικονομικής Εταιρικής Σχέσης τέθηκαν σε ισχύ για άλλες τέσσερις χώρες ΑΚΕ⁴⁰. Όλες οι προαναφερθείσες συμφωνίες περιέχουν διατάξεις περί ΜΑΑ στον τελωνειακό τομέα και μέτρα για την εφαρμογή της προτιμησιακής μεταχείρισης.

4.1.8. Καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού

4.1.8.1. Σχέδιο δράσης της Επιτροπής για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου τσιγάρων και οινοπνευματωδών ποτών κατά μήκος των ανατολικών συνόρων της ΕΕ

Το λαθρεμπόριο τσιγάρων προκαλεί σημαντική απώλεια εσόδων για την ΕΕ και τα κράτη μέλη της, η οποία εκτιμάται σε περισσότερο από 10 δις ευρώ δασμών και φορολογικών εσόδων κατ' έτος. Το λαθρεμπόριο προϊόντων υψηλής φορολογίας (τσιγάρων και οινοπνευματωδών ποτών) είναι ένα από τα κύρια εγκληματικά φαινόμενα στα ανατολικά σύνορα. Τον Ιούνιο του 2011, η Επιτροπή παρουσίασε ένα σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου τσιγάρων και οινοπνευματωδών ποτών στην περιοχή αυτή⁴¹. Η Επιτροπή έθεσε το ζήτημα αυτό στις γειτονικές χώρες στα ανατολικά σύνορα, συντόνισε τη δράση των κρατών μελών στην περιοχή και παρείχε τεχνική στήριξη μέσω του προγράμματος «Hercule III»⁴².

Ωστόσο, η ανάλυση καταδεικνύει ότι το λαθρεμπόριο τσιγάρων αποτελεί πρόβλημα σε ολόκληρη την Ένωση. Επομένως, στις 6 Ιουνίου 2013, η Επιτροπή παρουσίασε μια συνολική στρατηγική για την ΕΕ σε ανακοίνωσή της για την επιτάχυνση των προσπαθειών καταπολέμησης του λαθρεμπορίου τσιγάρων⁴³. Η ανακοίνωση συνοδεύεται από σχέδιο δράσης που ενσωματώνει συνεχιζόμενες δράσεις στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για τα ανατολικά σύνορα.

4.1.8.2. Σύμβαση πλαίσιο για τον έλεγχο του καπνού (FCTC): Πρωτόκολλο για την εξάλειψη του παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού

Η Επιτροπή υποστηρίζει εντόνως το πρωτόκολλο για την εξάλειψη του παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού της σύμβασης πλαισίου για τον έλεγχο του καπνού (FCTC) του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ), το οποίο είναι σύμφωνο με την ευθύνη που έχει αναλάβει για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης του λαθρεμπορίου και της απομίμησης τσιγάρων.

³⁷ Π.χ. Καναδάς, Ινδία, Μαλαισία, περιφέρεια της MERCOSUR.

³⁸ Κόστα Ρίκα, Ελ Σαλβαδόρ, Γουατεμάλα, Ονδούρα, Νικαράγουα και Παναμάς

³⁹ Περού και Κολομβία.

⁴⁰ Μαδαγασκάρη, Μαυρίκιος, Σεϋχέλλες και Ζιμπάμπουε.

⁴¹ SEC(2011) 791.

⁴² Βλ. παράγραφο 4.1.11 κατωτέρω.

⁴³ COM(2013) 324 final.

Η Επιτροπή συντόνισε τη θέση της ΕΕ και, από κοινού με την Προεδρία του Συμβουλίου, εκπροσώπησε την ΕΕ στις διαπραγματεύσεις επί του πρωτοκόλλου, το οποίο εκδόθηκε τον Νοέμβριο του 2012. Το πρωτόκολλο είναι ανοικτό προς υπογραφή από τα συμβαλλόμενα μέρη της FCTC έως τον Ιανουάριο του 2014. Μόλις τεθεί σε ισχύ, αναμένεται να συμβάλει ουσιαστικά στην καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου τσιγάρων.

Η ΕΕ, από κοινού με τα κράτη μέλη, πρέπει να υπογράψει και να επικυρώσει το πρωτόκολλο το συντομότερο δυνατό.

4.1.8.3. Συμφωνία με τις καπνοβιομηχανίες

Το 2012, η Επιτροπή και οι εκπρόσωποι των κρατών μελών πραγματοποίησαν ξεχωριστές συναντήσεις με τέσσερις καπνοβιομηχανίες⁴⁴ για να συζητήσουν την εφαρμογή συμφωνιών συνεργασίας. Επιτεύχθηκε συμφωνία με την PMI, στο πλαίσιο της οποίας η εταιρεία θα πραγματοποιήσει συμπληρωματικές κατασχέσεις πληρωμών προς όλα τα κράτη μέλη, μόλις οι εκπρόσωποι όλων των κρατών μελών, της ΕΕ και της εταιρείας υπογράψουν τροποποιητική συμφωνία επί του ζητήματος αυτού. Έως σήμερα δεν έχουν υπογράψει όλα τα κράτη μέλη.

4.1.9. Κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις

Η απάτη συνδέεται συχνά με δημόσιες συμβάσεις. Συνεπώς, η Επιτροπή συμπεριέλαβε νέες διατάξεις στις προτάσεις οδηγίων σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις⁴⁵ που εξέδωσε στις 20 Δεκεμβρίου 2011:

- Εισαγωγή της έννοιας της σύγκρουσης συμφερόντων.
- Αποκλεισμός συμμετεχόντων σε διαγωνισμούς τα διευθυντικά στελέχη των οποίων έχουν καταδικαστεί για διαφθορά ή άλλη σοβαρή απάτη.
- Συνολικό πλαίσιο διοίκησης, συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων για την καταστολή της απάτης στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, ιδίως όσον αφορά κονδύλια της ΕΕ.

Οι προτάσεις της Επιτροπής συζητήθηκαν ενδελεχώς στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Μια προηγούμενη πρόταση⁴⁶ για τη δημιουργία ενός εθνικού φορέα εποπτείας για τις δημόσιες συμβάσεις δεν έγινε δεκτή από το Συμβούλιο και αντικαταστάθηκε από ορισμένες υποχρεώσεις παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων στην Επιτροπή, ιδίως σε περιπτώσεις διαφθοράς. Εάν εγκριθούν, οι προτάσεις αυτές θα βελτιώσουν σημαντικά τη διαχείριση, καθώς και την άμβλυνση και την παρακολούθηση παραβιάσεων των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις, ιδίως όταν αυτές αφορούν σύγκρουση συμφερόντων.

4.1.10. Στρατηγική της Επιτροπής για την καταπολέμηση της απάτης (CAFS)

Η στρατηγική της Επιτροπής για την καταπολέμηση της απάτης (CAFS)⁴⁷ που εκδόθηκε τον Ιούνιο του 2011 απευθύνεται κυρίως στις υπηρεσίες της Επιτροπής. Στοχεύει στην

⁴⁴ Philip Morris International, Inc. (PMI), Japan Tobacco (JTI), British American Tobacco (BAT) και Imperial Tobacco Limited (ITL).

⁴⁵ Πρόταση οδηγίας σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις, COM (2011) 896 final - 2011/438 (COD), και πρόταση οδηγίας σχετικά με τις συμβάσεις που συνάπτονται από φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, COM (2011) 895 final - 2011/439 (COD).

http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/modernising_rules/reform_proposals_en.htm.

⁴⁶ Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης, COM (2011) 897 final - 2011/0437 (COD).

⁴⁷ COM(2011) 376 final.

εξισορρόπηση της αποδοτικότητας ως προς το κόστος και της απλούστευσης με τη δυνατότητα προσαρμογής των υφιστάμενων μέτρων για την καταπολέμηση της απάτης για την αντιμετώπιση νέων μεθόδων απάτης. Η Επιτροπή βασίζεται στην πείρα της OLAF στη διερεύνηση υποθέσεων εικαζόμενης απάτης.

Η εφαρμογή της CAFS προχωρά ικανοποιητικά, ιδίως όσον αφορά τις τρεις προτεραιότητες που πρέπει να επιτευχθούν έως το τέλος του 2013:

- Επαρκείς διατάξεις για την καταπολέμηση της απάτης στις προτάσεις της Επιτροπής σχετικά με τα προγράμματα δαπανών στο πλαίσιο του νέου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ).
- Κατάσρωση στρατηγικών καταπολέμησης της απάτης σε επίπεδο των υπηρεσιών της Επιτροπής.
- Αναθεώρηση των οδηγιών σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις⁴⁸.

Η OLAF συμπληρώνει την εφαρμογή αυτών των δράσεων προτεραιότητας παρέχοντας στις άλλες υπηρεσίες εσωτερικό ιστότοπο για την καταπολέμηση της απάτης και σχετικές οδηγίες, εκπαίδευση και συντονισμό.

4.1.11. Προγράμματα «Hercule» και «Pericles»

4.1.11.1. Εκτέλεση των προγραμμάτων «Hercule II» και «Pericles»

Το 2012, το πρόγραμμα «Hercule II» υποστήριξε δράσεις για την ενίσχυση των τεχνικών και επιχειρησιακών δυνατοτήτων των υπηρεσιών επιβολής του νόμου για την καταπολέμηση της απάτης εις βάρος της ΕΕ. Η στήριξη αυτή παρασχέθηκε μέσω τεχνικής συνδρομής (7,35 εκατ. ευρώ), εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης ψηφιακής εκπαίδευσης στην εγκληματολογία (3,25 εκατ. ευρώ), νομικής εκπαίδευσης και νομικών σπουδών (0,7 εκατ. ευρώ), και συνδρομής στον τομέα της πληροφορικής για την αγορά δεδομένων και πληροφοριών που διατίθενται στις αρχές των κρατών μελών (2,95 εκατ. ευρώ). Τα αναφερόμενα ποσά αντικατοπτρίζουν τον διαθέσιμο προϋπολογισμό για το 2012.

Το 2012, στο πλαίσιο του προγράμματος «Pericles» για την προστασία των τραπεζογραμματίων και των νομισμάτων του ευρώ από την απάτη και την παραχάραξη, η Επιτροπή (OLAF) έλαβε μέρος σε 16 δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων συνεδρίων, σεμιναρίων και ανταλλαγών προσωπικού, τις οποίες οργάνωσαν τα κράτη μέλη ή/και η Επιτροπή (OLAF). Οι εκδηλώσεις αυτές εστίαζαν κυρίως στην ενίσχυση της συνεργασίας με τις υπεύθυνες αρχές και συμπεριελάμβαναν συζητήσεις προγραμμάτων με αιτούντες και εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και τη Europol. Το 2012, αναλήφθηκε το 94,75% των πιστώσεων ύψους 1 εκατ. ευρώ του προγράμματος «Pericles».

4.1.11.2. Πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) 2014-20

Τον Δεκέμβριο του 2011, στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, η Επιτροπή εξέδωσε προτάσεις για τη συνέχιση δύο προγραμμάτων με σκοπό την ενίσχυση της πρόληψης της απάτης και της καταπολέμησης της απάτης: τα προγράμματα «Hercule III»⁴⁹ και «Pericles 2020»⁵⁰.

⁴⁸ Βλ. παράγραφο 4.1.9.

⁴⁹ COM(2011) 914 final.

⁵⁰ COM(2011) 913 final.

Το 2012, η επιτροπή δημοσιονομικού ελέγχου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και η ομάδα εργασίας για την καταπολέμηση της απάτης του Συμβουλίου (GAF) συζήτησαν αμφότερες τις προτάσεις. Κατά τη δανική προεδρία, η GAF κατάφερε να καταρτίσει συμφωνία επί των προτάσεων της Επιτροπής, εξαιρουμένων των ποσοστών συγχρηματοδότησης και του συνολικού προϋπολογισμού του προγράμματος. Η επιτροπή δημοσιονομικού ελέγχου εξέδωσε εκθέσεις επί των προτάσεων τον Νοέμβριο του 2012. Το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ξεκίνησαν διαπραγματεύσεις κατά την ιρλανδική προεδρία το 2013 με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας.

4.2. Συμβουλευτική επιτροπή για το συντονισμό της πρόληψης της απάτης (COCOLAF)

Βάσει του άρθρου 325 της ΣΛΕΕ, τα κράτη μέλη, από κοινού με την Επιτροπή, οργανώνουν στενή και τακτική συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών τους. Ένα σημαντικό φόρουμ για τις δραστηριότητες συντονισμού είναι η συμβουλευτική επιτροπή για το συντονισμό της πρόληψης της απάτης (COCOLAF)⁵¹.

Το 2012, ζητήθηκε δύο φορές η γνώμη της COCOLAF σχετικά με τις κύριες εξελίξεις στις νομοθετικές και πολιτικές πρωτοβουλίες για την καταπολέμηση της απάτης.

Η COCOLAF κοινοποίησε τη γνώμη της σχετικά με τις προσπάθειες της ΕΕ για την ενίσχυση της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ και, εν γένει, συμφώνησε με τις υφιστάμενες πρωτοβουλίες, ιδίως όσον αφορά την εναρμόνιση της νομικής βάσης για την καταπολέμηση της απάτης εις βάρος της ΕΕ.

Το 2013 σχεδιάζεται να πραγματοποιηθεί αναθεώρηση της δομής της COCOLAF και διαφόρων υφιστάμενων ομάδων εμπειρογνομόνων για τη βελτίωση της συνολικής λειτουργίας των ομάδων και την επίτευξη σαφέστερης επισκόπησης των δραστηριοτήτων στις οποίες συμμετέχουν η Επιτροπή (OLAF) και τα κράτη μέλη.

4.3. Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 10ης Μαΐου 2012 σχετικά με την Προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων - Καταπολέμηση της απάτης - Ετήσια έκθεση για το 2010

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε το ψήφισμά του επί της έκθεσης της Επιτροπής για το 2010 στις 10 Μαΐου 2012⁵². Το ψήφισμα περιέχει ειδικά αιτήματα, σχόλια και προτάσεις που καλύπτουν όλους τους τομείς του προϋπολογισμού. Απευθύνεται στην Επιτροπή και τα κράτη μέλη και καλύπτει ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, όπως τις απώλειες τελωνειακών δασμών και ΦΠΑ, την αναφορά παρατυπιών σε όλους τους τομείς από τα κράτη μέλη και τις δημόσιες συμβάσεις. Εκφράζει απογοήτευση για το γεγονός ότι η έκθεση της Επιτροπής δεν εξετάζει την απάτη λεπτομερώς αλλά ασχολείται με τις παρατυπίες κατά τρόπο πολύ ευρύ, και ασκεί κριτική για τον χαμηλό αριθμό παρατυπιών που κοινοποιούνται από ορισμένα κράτη μέλη σε συγκεκριμένους τομείς.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έκανε δεκτό με ικανοποίηση το βελτιωμένο ποσοστό ανάκτησης των κονδυλίων στον τομέα της πολιτικής συνοχής και τη μεγάλη πρόοδο που σημείωσε η Βουλγαρία στην ενίσχυση των εθνικών της συστημάτων ελέγχου των προενταξιακών

⁵¹ Συστάθηκε σύμφωνα με την απόφαση 94/140/ΕΚ της Επιτροπής, της 23ης Φεβρουαρίου 1994, όπως τροποποιήθηκε την 25η Φεβρουαρίου 2005.

⁵² <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2012-0196+0+DOC+XML+V0//EN&language=EL>.

κονδυλίων. Επίσης, εξέφρασε ικανοποίηση για την επιτυχία της κοινής τελωνειακής επιχείρησης «Sirocco» και για την αποτελεσματικότητα του προγράμματος «Hercule II» υπό το συντονισμό της OLAF.

Η Επιτροπή υπέβαλε έκθεση παρακολούθησης στην οποία σκιαγραφούνται τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για να αντιμετωπιστούν οι προβληματισμοί του Κοινοβουλίου. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι θα πρέπει να υπάρξει μεγαλύτερη εστίαση στην έκθεση σχετικά με την ενδελεχή ανάλυση των δόλιων παρατυπιών βάσει του άρθρου 325, αλλά τόνισε ότι η αναφορά όλων των παρατυπιών (συμπεριλαμβανομένων και των μη δόλιων) είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση της εντολής της έκθεσης και για την πληρέστερη κατανόηση των δόλιων παρατυπιών. Σύμφωνα με τη σύσταση του Κοινοβουλίου, η Επιτροπή έχει αυξήσει ήδη την έμφαση στην ανάλυση των δόλιων παρατυπιών στην έκθεση του 2011 και πολύ περισσότερο στην παρούσα έκθεση.

Όσον αφορά τον προβληματισμό του Κοινοβουλίου ότι ορισμένα κράτη μέλη κοινοποιούν περιορισμένες ή δεν κοινοποιούν καθόλου περιπτώσεις δόλου για ορισμένα κονδύλια, η Επιτροπή αύξησε την επικοινωνία με τα εν λόγω κράτη μέλη για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της ελλιπούς αναφοράς. Ωστόσο, μέρος του προβλήματος αποτελεί το γεγονός ότι σε ορισμένα κράτη μέλη εξακολουθεί να απαιτείται βελτίωση του μηχανισμού εντοπισμού της απάτης. Έχει ληφθεί σειρά μέτρων για την καθοδήγηση και την υποστήριξη των κρατών μελών ώστε να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους στον εντοπισμό και την αναφορά υποθέσεων απάτης.

Η Επιτροπή ελέγχει τις διαδικασίες ανάκτησης των κρατών μελών και αναστέλλει τις πληρωμές όταν διαπιστώνει σημαντικές ανεπάρκειες. Οι ανακτήσεις βελτιώθηκαν στον γεωργικό τομέα, εν μέρει διότι τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν πλέον να καλύψουν το ήμισυ των μη ανακτήσιμων ποσών, εάν δεν καταφέρουν να τα ανακτήσουν εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, ή το σύνολο του κόστους, εάν διαπιστωθεί αμέλεια κατά την πραγματοποίηση των πληρωμών (κανόνας του 50%). Για το ΠΔΠ 2014-20, η Επιτροπή πρότεινε επίσης να ενισχυθεί περαιτέρω το νομικό πλαίσιο.

Επιπλέον, η Επιτροπή υπογράμμισε δράσεις τις οποίες θα υλοποιήσει σχετικά με τα κονδύλια της πολιτικής συνοχής στο πλαίσιο της κοινής της στρατηγικής για την πρόληψη της απάτης σχετικά με τα κονδύλια της πολιτικής συνοχής. Η στρατηγική περιλαμβάνει αξιολόγηση του κινδύνου απάτης, εντοπισμό της απάτης και εσωτερικές και εξωτερικές δράσεις ευαισθητοποίησης κατά της απάτης (στις υπηρεσίες της Επιτροπής που είναι επιφορτισμένες με την εφαρμογή της πολιτικής συνοχής και στα κράτη μέλη).

5. ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΑΛΛΗΣ ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΠΟΥ ΘΙΓΕΙ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ ΤΗΣ ΕΕ

Κάθε χρόνο, τα κράτη μέλη υποβάλλουν έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με τα κύρια μέτρα που έχουν λάβει βάσει του άρθρου 325 ΣΛΕΕ για την καταπολέμηση της απάτης και κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας που θίγει τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ.

Το 2012, τα κράτη μέλη εφάρμοσαν διάφορα μέτρα, τόσο γενικά όσο και ειδικά, τα οποία ενισχύουν την πρόληψη και την καταστολή της απάτης που θίγει τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ. Ωστόσο, οι πληροφορίες που διαβίβασαν σχεδόν τα μισά κράτη μέλη δείχνουν ότι η ικανότητά τους να εντοπίζουν και να διώκουν υποθέσεις απάτης και να επιβάλλουν την

ανάκτηση των ποσών είναι περιορισμένη. Επίσης, οι πρακτικές αναφοράς υποθέσεων απάτης και παρατυπιών διαφέρουν μεταξύ και εντός των κρατών μελών.

5.1. Μέτρα για την καταπολέμηση της απάτης και άλλων παρατυπιών που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ.

Τα διοικητικά μέτρα που κοινοποίησαν τα κράτη μέλη αφορούν κυρίως την αυξημένη παρακολούθηση από τις αρχές, τις υπηρεσίες ή τους φορείς διαχείρισης, τον αυστηρότερο δημοσιονομικό έλεγχο και επικαιροποιημένες κατευθυντήριες γραμμές ή εγχειρίδια μεθοδολογίας⁵³. Άλλα μέτρα έχουν σχεδιαστεί για τη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών, την ενίσχυση των ελέγχων⁵⁴, την προώθηση της στρατηγικής συνεργασίας με την Επιτροπή για την πρόληψη της απάτης και της διαφθοράς⁵⁵, την εκπαίδευση⁵⁶ και τη βελτίωση της ασφάλειας των συμβάσεων⁵⁷.

Γενικότερα μέτρα αντιμετωπίζουν ζητήματα βελτίωσης των πράξεων δημόσιων συμβάσεων⁵⁸ και ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών⁵⁹.

5.2. Μέτρα για την καταπολέμηση της απάτης και άλλων παρατυπιών που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ στον τομέα της γεωργίας

Το 2012 δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στον τομέα της γεωργίας. Τα στοιχεία που αναφέρθηκαν περιελάμβαναν πληροφορίες σχετικά με έρευνες για την καταπολέμηση της απάτης, νομοθετικά και διοικητικά μέτρα και στρατηγικές, τη χρήση δεικτών απάτης, ποσά που έχουν ανακτηθεί σε περιπτώσεις ερευνών για την καταπολέμηση της απάτης, καθώς και στοιχεία σχετικά με το απασχολούμενο προσωπικό στις έρευνες για την καταπολέμηση της απάτης.

5.2.1. Νομοθετικά και διοικητικά μέτρα

Πολλά κράτη μέλη⁶⁰ ανέφεραν το 2011-12 τη λήψη νέων νομοθετικών και διοικητικών μέτρων που βελτιώνουν σημαντικά την πρόληψη της απάτης και τη διαχείριση των κινδύνων στα κονδύλια για τον γεωργικό τομέα. Ορισμένα κράτη μέλη ανέφεραν μέτρα σχετικά με ολόκληρη τη διαχείριση των αγροτικών ενισχύσεων⁶¹.

Τα μέτρα αυτά αφορούν κυρίως την επιλεξιμότητα των δαπανών, τους επιτόπιους και λογιστικούς ελέγχους για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), τους καλύτερα στοχοθετημένους ελέγχους ως αποτέλεσμα της αξιολόγησης των κινδύνων των καθεστώτων των νέων γεωργών και των μειονεκτικών περιοχών και βελτιώσεις στη διαδικασία πιστοποίησης λόγω των αυστηρότερων ελέγχων. Αρκετά κράτη μέλη⁶² ανέφεραν μέτρα για τη βελτίωση του δημοσιονομικού τους ελέγχου μετά την αναθεώρηση της εθνικής νομοθεσίας και περαιτέρω επικαιροποιήσεις των καθεστώτων στήριξης (πολιτική αγροτικής

⁵³ Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Γερμανία, Εσθονία, Ελλάδα, Ισπανία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Ρουμανία, Σλοβακία και Σουηδία.

⁵⁴ Γερμανία, Ιρλανδία, Ηνωμένο Βασίλειο (Αγγλία και Σκωτία).

⁵⁵ Ιταλία.

⁵⁶ Βουλγαρία.

⁵⁷ Στη Δανία εφαρμόζεται ασφαλής ψηφιακή υπογραφή για όλους τους πολίτες και τις επιχειρήσεις στις επαφές τους με τις δημόσιες αρχές.

⁵⁸ Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Λετονία και Πολωνία.

⁵⁹ Βέλγιο, Τσεχική Δημοκρατία, Σλοβενία και Σουηδία.

⁶⁰ Βέλγιο, Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Δανία, Ιρλανδία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία και Σλοβενία.

⁶¹ Βέλγιο (Βαλλονία), Τσεχική Δημοκρατία και Σλοβακία.

⁶² Ιρλανδία, Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία και Λετονία.

ανάπτυξης, καθεστώς άμεσης στήριξης). Ορισμένα κράτη μέλη⁶³ ανέφεραν βελτιώσεις στην εθνική νομοθεσία ή εναρμόνιση με το δίκαιο της ΕΕ σχετικά με διαδικασίες χειρισμού των παρατυπιών, συμπεριλαμβανομένων ορισμών των παρατυπιών, διαδικασίες αναφοράς, δημοσιονομικές διορθώσεις ή ανακτήσεις κονδυλίων, και σαφέστερο ορισμό των αδικημάτων απάτης και των ερευνητικών διαδικασιών. Τέσσερα κράτη μέλη⁶⁴ ανέφεραν βελτιώσεις στα εθνικά τους μητρώα και τη διαχείριση δεδομένων ώστε να διευκολύνονται οι διασταυρωτικοί έλεγχοι. Άλλα⁶⁵ ανέφεραν βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης κινδύνων τους μέσω καλύτερων οργανωτικών δομών, συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και κατευθυντήριων οδηγιών για τους ελέγχους ή νέες αναλύσεις κινδύνων για την πρόληψη των περιπτώσεων σοβαρής και οργανωμένης φορολογικής απάτης.

Όσον αφορά την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα, τα περισσότερα κράτη μέλη⁶⁶ ανέφεραν ότι τα νέα νομοθετικά ή διοικητικά μέτρα οδήγησαν σε καλύτερα αποτελέσματα, τα οποία αφορούσαν, μεταξύ άλλων, εντοπισμό σε πιο πρώιμο στάδιο, λιγότερα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά, εντοπισμό περισσότερων παρατυπιών πριν από την πληρωμή και υψηλότερο βαθμό αποδεκτών επιλέξιμων δαπανών. Ορισμένα κράτη μέλη ανέφεραν λιγότερους επιτόπιους ελέγχους, καθώς και καλύτερη χρήση των πόρων λόγω των νέων αναλύσεων κινδύνου. Τα περισσότερα κράτη μέλη ανέφεραν ότι είχαν ενεργήσει για τη βελτίωση της αξιοπιστίας και της συνέπειας των δημοσιονομικών εκθέσεων.

5.2.2. Νέες στρατηγικές πρόληψης και εντοπισμού

Στην πλειονότητά τους⁶⁷, τα κράτη μέλη ανέφεραν ότι χρησιμοποιούν πλέον ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα μέτρα: εθνικές στρατηγικές, περιφερειακές στρατηγικές, στρατηγικές βάσει συγκεκριμένου τύπου λειτουργίας για την άμβλυνση του κινδύνου και καλύτερη πρόληψη και εντοπισμό υποθέσεων απάτης στην κατανομή των γεωργικών κονδυλίων.

5.2.3. Χρήση δεικτών απάτης

Σχεδόν όλα τα κράτη μέλη⁶⁸ ανέφεραν ότι χρησιμοποιούν γενικούς δείκτες απάτης, όπως κατηγορίες παρατυπιών, πράξεις, μεθοδεύσεις, οικονομικούς τομείς ή γεωγραφικές περιοχές όπου παρατηρούνται απάτες.

Επιπροσθέτως, τα περισσότερα κράτη μέλη⁶⁹ δήλωσαν ότι χρησιμοποιούν επίσης δικούς τους ειδικούς δείκτες, όπως είναι η ταυτότητα των δικαιούχων, η διαφάνεια των διαδικασιών, οι μεταβολές στο ποσό της ενίσχυσης σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος εμπορίας, η υποβολή ψευδών ή ύποπτων δεδομένων ή οι απόπειρες συγκάλυψης πληροφοριών.

5.2.4. Εφαρμογή διατάξεων σχετικά με την υποβολή εκθέσεων

Πολλά κράτη μέλη⁷⁰ ανέφεραν ότι έχουν καθορίσει κατευθυντήριες γραμμές για τη διάκριση μεταξύ της απάτης και των άλλων παρατυπιών και παρείχαν εκπαίδευση στο προσωπικό τους

⁶³ Ιρλανδία, Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία και Λετονία.

⁶⁴ Γερμανία, Λετονία, Ουγγαρία και Πολωνία.

⁶⁵ Βέλγιο (Βαλλονία), Ιρλανδία, Ισπανία και Λιθουανία.

⁶⁶ Βέλγιο, Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Αυστρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία και Ηνωμένο Βασίλειο.

⁶⁷ Βέλγιο, Βουλγαρία, Δανία, Γερμανία, Εσθονία, Ιρλανδία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Κύπρος, Ουγγαρία, Κάτω Χώρες, Αυστρία, Πορτογαλία, Ρουμανία και Σλοβακία.

⁶⁸ Όλες εκτός από το Λουξεμβούργο.

⁶⁹ Εκτός από πέντε (Βέλγιο, Δανία, Κάτω Χώρες, Σλοβενία και Σουηδία).

⁷⁰ Βουλγαρία, Εσθονία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Κύπρος, Λετονία, Ουγγαρία, Κάτω Χώρες, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία, Σλοβακία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο.

για σκοπούς διασαφήνισης της διάκρισης αυτής. Τρία⁷¹ ανέφεραν ότι δεν έχουν θεσπίσει τέτοιες κατευθυντήριες γραμμές, διότι οι υφιστάμενοι κανονισμοί και διαδικασίες είναι επαρκείς.

Οι απαντήσεις που ελήφθησαν σχετικά με την αναφορά πρακτικών σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1848/2006 καταδεικνύουν ότι οι πρακτικές δεν ποικίλουν μόνο μεταξύ των κρατών μελών αλλά και μεταξύ των φορέων στο ίδιο κράτος μέλος. Αυτό ισχύει όχι μόνο στις ομοσπονδιακές χώρες, ούτε μόνο σε τομείς πολιτικής όπως είναι η γεωργία, η αλιεία ή η πολιτική συνοχής⁷².

5.2.5. *Ανεπαρκή στατιστικά στοιχεία για τον εντοπισμό και τη δίωξη υποθέσεων απάτης και τα σχετικά ανακτώμενα ποσά*

Σχεδόν το ένα ήμισυ των κρατών μελών⁷³ εξακολουθούν να παρέχουν περιορισμένες πληροφορίες σχετικά με τον αριθμό των διοικητικών ελέγχων και διαδικασιών, καθώς και των ελέγχων και διαδικασιών για την καταπολέμηση της απάτης, που δρομολογούνται για να τεκμηριώσουν υποθέσεις απάτης. Ο μεγαλύτερος αριθμός ερευνών για την καταπολέμηση της απάτης έχει ξεκινήσει στη Βουλγαρία, τη Δανία, την Ιταλία, την Πολωνία και τη Ρουμανία.

Αντιστοίχως, στην πλειονότητά τους τα κράτη μέλη δεν παρέχουν επαρκή δεδομένα για τον αριθμό των ποινικών διαδικασιών που έχουν οδηγήσει σε έκδοση δικαστικής απόφασης. Επιπλέον, σχεδόν τα μισά κράτη μέλη⁷⁴ ανέφεραν ελλιπή στοιχεία σχετικά με τα ανακτώμενα ποσά που αφορούσαν υποθέσεις απάτης κατόπιν διοικητικών ελέγχων και ελέγχων για την καταπολέμηση της απάτης. Η κατάσταση είναι ακόμα λιγότερο ικανοποιητική όσον αφορά τα στοιχεία για τα ανακτηθέντα ποσά⁷⁵ και τις οικονομικές κυρώσεις σε σχέση με ποινικές έρευνες.

Το γεγονός αυτό οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η σύσταση του προηγούμενου έτους σχετικά με την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων των ποινικών ερευνών στον τομέα της πολιτικής συνοχής έχει εφαρμοστεί μόνο εν μέρει.

5.3. **Επιχείρηση «Magna Grecia»**

Το 2011 και το 2012, η ιταλική οικονομική αστυνομία, *Guardia di Finanza* (GDF), διεξήγαγε 23 έρευνες σε δικαιούχους τα έργα των οποίων χρηματοδοτήθηκαν μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων 2000-06 στην περιοχή της Καλαβρίας στη νότια Ιταλία. Κάθε έρευνα κάλυπτε περισσότερα του ενός έργα. Διαπιστώθηκαν παρατυπίες σε 18 περιπτώσεις.

Κατά τη διάρκεια των ερευνών, ελέγχθηκαν έργα αξίας άνω των 23,5 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων σχεδόν 16 εκατ. ευρώ διαπιστώθηκε ότι συνδέονταν με παρατυπίες. Ασκήθηκε δίωξη σε τριάντα άτομα, συμπεριλαμβανομένων τεσσάρων κρατικών λειτουργών, για απάτη, παραποίηση δημόσιων και ιδιωτικών εγγράφων, κατάχρηση δημόσιων κονδυλίων, χρήση ψευδών τιμολογίων, απόκρυψη ή καταστροφή λογιστικών εγγράφων και νομιμοποίηση

⁷¹ Βέλγιο (ALV), Αυστρία και Πολωνία.

⁷² Βλ. σημείο 2.2.9 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 325 από τα κράτη μέλη το 2012 που συνοδεύει την παρούσα έκθεση, σ. 11-12, στο οποίο συνοψίζονται οι πληροφορίες που διαβίβασαν τα κράτη μέλη.

⁷³ Βέλγιο, Ιρλανδία, Ελλάδα, Γαλλία, Κύπρος, Λετονία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Πορτογαλία, Φινλανδία και Ηνωμένο Βασίλειο

⁷⁴ Γερμανία, Ελλάδα, Ιταλία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία και Σλοβακία.

⁷⁵ Μόνον 8 κράτη μέλη παρείχαν δεδομένα (Βουλγαρία, Δανία, Γερμανία, Ιταλία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία και Ηνωμένο Βασίλειο).

εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Η GDF ζήτησε κατάσχεση προϊόντων συνολικής αξίας περίπου 4,5 εκατ. ευρώ.

Οι έρευνες ήταν αποτέλεσμα μιας ενδεδειγμένης ανάλυσης που ξεκίνησε η OLAF το 2010 και συνεχίστηκε από κοινού καθ' όλη τη διάρκεια του 2011 για τη βελτίωση των δεικτών κινδύνου και την ενσωμάτωση περαιτέρω δεδομένων και των ειδικών γνώσεων της GDF. Η επιχείρηση κατέδειξε την αποδοτικότητα αυτής της πρωτοποριακής προσέγγισης, η οποία κατέστησε δυνατή τη στόχευση συγκεκριμένων δικαιούχων που αντιστοιχούσαν στους προσδιορισθέντες δείκτες κινδύνου.

5.4. Εφαρμογή των συστάσεων του 2011

Στην έκθεση του 2011 σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, η Επιτροπή διατύπωσε ορισμένες συστάσεις προς τα κράτη μέλη, ιδίως σχετικά με τις κοινοποιούμενες δόλιες και μη δόλιες παρατυπίες, την ανάκτηση των σχετικών ποσών, την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων των ποινικών ερευνών και τη βελτίωση των σχετικών με την απάτη στατιστικών στοιχείων. Η εφαρμογή των συστάσεων αυτών, η οποία παρουσιάστηκε στο πλαίσιο της άσκησης υποβολής εκθέσεων για το 2012, ήταν επαρκής στο σύνολό της, παρ' όλο που ορισμένοι προβληματισμοί που είχαν διατυπωθεί δεν αντιμετωπίστηκαν πλήρως. Στον τομέα της επιμερισμένης διαχείρισης, στην πλειονότητά τους τα κράτη μέλη ανέφεραν ότι στοχεύουν τις προσπάθειες πρόληψης και εντοπισμού περιπτώσεων απάτης βάσει ανάλυσης των κινδύνων. Τα κράτη μέλη από τα οποία ζητήθηκε να εξηγήσουν τα χαμηλά επίπεδα εντοπισμένων υποθέσεων απάτης είτε στον γεωργικό τομέα⁷⁶ είτε στον τομέα της πολιτικής συνοχής⁷⁷ συνεχίζουν να υποστηρίζουν ότι αυτό οφείλεται στην ποιότητα των συστημάτων πρόληψης της απάτης που εφαρμόζουν και στα χαμηλά επίπεδα των πραγματικών υποθέσεων απάτης. Διάφορα κράτη μέλη βελτίωσαν τα συστήματα ελέγχου τους στοχεύοντας σε τομείς υψηλού κινδύνου σύμφωνα με τις συστάσεις. Στην πολιτική συνοχής ιδιαιτέρως, η Βουλγαρία τροποποίησε τη νομοθεσία της ώστε να καθιστά δυνατές νέες οικονομικές επιθεωρήσεις που στοχεύουν σε συμβάσεις δημόσιων προμηθειών υψηλού κινδύνου. Η Ρουμανία εφαρμόζει πειραματικά ένα σύστημα εκ των υστέρων ελέγχων για τον εντοπισμό υποθέσεων απάτης και σύγκρουσης συμφερόντων. Η Σλοβακία προσπάθησε να ενσωματώσει τις δημόσιες καταγγελίες και τις αναφορές των μέσων ενημέρωσης στην ανάλυση κινδύνου.

Η Γαλλία ολοκλήρωσε την εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης παρατυπιών (IMS) στον τομέα της πολιτικής συνοχής. Δεδομένου ότι η Κροατία το εφαρμόζει επίσης πλήρως από τον Οκτώβριο του 2012 προετοιμαζόμενη για την ένταξή της, το IMS είναι πλέον σε πλήρη λειτουργία σε όλα τα κράτη μέλη.

Όσον αφορά τα έσοδα, πολλά κράτη μέλη⁷⁸ ανταποκρίθηκαν θετικά στη σύσταση της Επιτροπής για στόχευση των τελωνειακών ελέγχων σε εισαγωγές υψηλού κινδύνου, αναπτύσσοντας συχνά νέα εργαλεία πληροφορικής για την υποστήριξη της διαδικασίας αυτής⁷⁹.

⁷⁶ Γερμανία, Γαλλία, Ισπανία και Ηνωμένο Βασίλειο.

⁷⁷ Γαλλία, Κύπρος, Μάλτα και Κάτω Χώρες

⁷⁸ Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Γερμανία, Ιρλανδία, Γαλλία, Ουγγαρία, Ιταλία, Κύπρος, Λετονία, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβενία, Σλοβακία, Φινλανδία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο.

⁷⁹ Βέλγιο, Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Γαλλία, Ουγγαρία, Ιρλανδία, Ιταλία, Κύπρος, Λετονία, Μάλτα, Κάτω Χώρες και Σουηδία.

Στον τομέα της πολιτικής συνοχής, το 74% των κρατών μελών ανέφεραν ότι έλαβαν μέτρα για τη βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου τους σύμφωνα με τη σύσταση⁸⁰. Γενικά τα κράτη μέλη έδωσαν ιδιαίτερη προσοχή στους τομείς των δημόσιων συμβάσεων και της επιλεξιμότητας κατόπιν των παρατηρήσεων της Επιτροπής ότι οι τομείς αυτοί ήταν ιδιαίτερος επιρρεπείς σε σφάλματα⁸¹. Η Λετονία και η Λιθουανία τροποποίησαν τη σχετική νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις και για την ταυτοποίηση και ταξινόμηση των παρατυπιών και των ανακτήσεων, αντιστοίχως. Η Φινλανδία έλαβε μέτρα για την απλούστευση των ελέγχων επιλεξιμότητας.

Σύμφωνα με την τελευταία σύσταση, τα κράτη μέλη κλήθηκαν να παρακολουθούν τα αποτελέσματα των ποινικών ερευνών και να βελτιώσουν τα σχετικά με τις υποθέσεις απάτης στατιστικά τους στοιχεία. Ορισμένα από τα σχετικά με την παρακολούθηση στοιχεία που κοινοποιήθηκαν (ή που δεν κοινοποιήθηκαν) φέτος ενισχύουν τον βασίμο προβληματισμό της Επιτροπής ότι το πρόβλημα δεν έχει επιλυθεί ακόμα ικανοποιητικά.

Στην Ελλάδα, την Ουγγαρία, την Ιταλία, τη Λετονία, τη Λιθουανία, τη Σλοβακία και το Ηνωμένο Βασίλειο εφαρμόζονται συστήματα πληροφορικής και άλλα συστήματα για τη βελτίωση των στατιστικών στοιχείων απάτης ή προετοιμάζεται η εφαρμογή τέτοιων συστημάτων. Άλλα κράτη μέλη παρουσιάζονται ικανοποιημένα από τα υφιστάμενα συστήματά τους.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

6.1. Δύο τάσεις σχετικά με τις πολιτικές και τις επιχειρησιακές εξελίξεις

Όσον αφορά την καταπολέμηση της απάτης από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή, στην παρούσα έκθεση υπογραμμίζονται δύο κύριες τάσεις, μία που αφορά τη θέσπιση νέων μέτρων για την καταπολέμηση της απάτης και μία σχετικά με τα επιχειρησιακά αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί.

Όσον αφορά την πολιτική, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη ανέλαβαν ορισμένες σημαντικές πρωτοβουλίες το 2012 σε νομοθετικό και σε διοικητικό επίπεδο. Αυτή η θετική τάση υπογραμμίζει την αυξανόμενη προσοχή που δίδεται από τις αρμόδιες αρχές στις υποθέσεις απάτης και σε άλλες παράνομες δραστηριότητες που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ (και σε περιπτώσεις συγχρηματοδότησης, τα εθνικά συμφέροντα). Παρόλο που εφαρμόζονται ήδη δράσεις σε εθνικό επίπεδο, οι πρωτοβουλίες που προωθούνται σε επίπεδο ΕΕ, ιδίως η πρόταση οδηγίας σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ και η δέσμη νέων κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις, εξακολουθούν να αναμένουν την έγκριση των νομοθετικών αρχών, ενώ άλλες, όπως η νέα δέσμη μέτρων για τις δημοσιονομικές προοπτικές για την περίοδο 2014-20, βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο διαπραγματεύσεων.

Όσον αφορά την επιχειρησιακή πλευρά, η κατάσταση σχετικά με τις παρατυπίες που κοινοποιήθηκαν ως δόλιες το 2012 φαίνεται γενικά σταθερή σε σχέση με το 2011, ενώ σημαντική αύξηση παρουσιάζεται μόνο στον αριθμό των υποθέσεων στη γεωργία. Η αύξηση αυτή οφείλεται αποκλειστικά στις προσπάθειες ενός κράτους μέλους (της Δανίας) και αντισταθμίστηκε από μια συγκρίσιμη μείωση στον τομέα της προενταξιακής βοήθειας.

⁸⁰ Βέλγιο, Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Γερμανία, Εσθονία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Κύπρος, Ιταλία, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Φινλανδία και Σουηδία.

⁸¹ Βουλγαρία, Εσθονία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Κάτω Χώρες, Πορτογαλία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία και Φινλανδία.

Τα οφέλη των μέτρων που θεσπίστηκαν το 2012 θα γίνουν αισθητά τα επόμενα έτη.

6.2. Διαφορετικές προσεγγίσεις στο πρόβλημα της απάτης

Οι προσεγγίσεις των κρατών μελών εξακολουθούν να διαφέρουν σημαντικά, καθώς μια ομάδα έξι χωρών (Τσεχική Δημοκρατία, Δανία, Γερμανία, Ιταλία, Πολωνία και Ρουμανία⁸²) έχουν τις καλύτερες επιδόσεις όσον αφορά τις δυνατότητες εντοπισμού απάτης στον τομέα των δαπανών, ενώ πέντε χώρες (Βέλγιο, Γερμανία, Ελλάδα, Ιταλία και Ισπανία⁸³) έχουν αντιστοίχως τις καλύτερες επιδόσεις στον τομέα των εσόδων (παραδοσιακοί ίδιοι πόροι).

Τα αποτελέσματα για τα υπόλοιπα κράτη μέλη είναι περισσότερο ομοιογενή στον τομέα των εσόδων σε σύγκριση με τον τομέα των δαπανών, στον οποίο οι χώρες που αποτελούν σημαντικούς δικαιούχους των πόρων της ΕΕ, όπως η Ελλάδα, η Γαλλία και η Ισπανία, επιδεικνύουν πολύ περιορισμένες ικανότητες εντοπισμού της απάτης.

Τα κράτη μέλη προσεγγίζουν και αντιμετωπίζουν το θέμα του εντοπισμού της απάτης με διαφορετικούς τρόπους. Αυτές οι αποκλίνουσες τάσεις οφείλονται κυρίως σε νομικές και οργανωτικές διαφορές, οι οποίες υφίστανται όχι μόνο μεταξύ των κρατών μελών αλλά και μεταξύ των διοικήσεων στην ίδια χώρα.

1η σύσταση

Ο προσδιορισμός εθνικών υπηρεσιών συντονισμού για την καταπολέμηση της απάτης θα αυξήσει τη συνέπεια των προσεγγίσεων μεταξύ και εντός των κρατών μελών.

Τα κράτη μέλη καλούνται, στην περίπτωση που δεν το έχουν πράξει ήδη, να ορίσουν ή να συστήσουν άμεσα υπηρεσία συντονισμού για την καταπολέμηση της απάτης (AFCOS).

6.3. Θέσπιση κοινών κανόνων σχετικά με την απάτη

Σήμερα, τα επίπεδα κυρώσεων σε υποθέσεις απάτης είναι τόσο χαμηλά σε ορισμένα κράτη μέλη που δεν δύναται να ειπωθεί ότι έχουν οποιοδήποτε αποτρεπτικό αποτέλεσμα. Πολλές περιπτώσεις απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης δεν τιμωρούνται λόγω παρέλευσης του χρονικού διαστήματος που προβλέπει ο νόμος για την έρευνα και τη δίωξη υποθέσεων απάτης.

Η πρόταση οδηγίας σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ με μέσα του ποινικού δικαίου αντιμετωπίζει τα προβλήματα αυτά προβλέποντας ελάχιστη περίοδο παραγραφής. Οι σοβαρές υποθέσεις απάτης θα πρέπει να τιμωρούνται με ελάχιστη ποινή τουλάχιστον έξι μηνών και μέγιστη ποινή τουλάχιστον πέντε ετών.

2η σύσταση

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι οι κυρώσεις σε περίπτωση απάτης έχουν αποτρεπτικό αποτέλεσμα και ότι οι έρευνες και οι διώξεις μπορούν να συνεχιστούν για επαρκές χρονικό διάστημα. Τα κράτη μέλη πρέπει να εκδώσουν και να εφαρμόσουν

⁸² Τα αποτελέσματά τους αντιστοιχούν στο 75% του συνολικού αριθμού παρατυπιών που κοινοποιήθηκαν ως δόλιες.

⁸³ Τα αποτελέσματά τους αντιστοιχούν στο 79% του συνολικού αριθμού παρατυπιών που κοινοποιήθηκαν ως δόλιες.

γρήγορα την οδηγία σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ με μέσα του ποινικού δικαίου.

6.4. Επιβεβαιώνονται οι σημαντικότεροι κίνδυνοι

Όπως και τα προηγούμενα έτη, ένα από τα κύρια προβλήματα που εντοπίζουν οι αρχές σε σχέση με τις εντοπιζόμενες δόλιες παρατυπίες είναι η παραβίαση των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις. Έχει επίσης εντοπιστεί διαφθορά σε περιορισμένο αριθμό υποθέσεων που συνδέονται με αυτού του είδους τις παραβάσεις.

3η σύσταση

Η δέσμη για τη μεταρρύθμιση των οδηγιών σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις θα πρέπει να εγκριθεί από τους νομοθέτες και να εφαρμοστεί γρήγορα από τα κράτη μέλη ώστε να υπάρξει αντίδραση στον αυξημένο κίνδυνο που έχει εντοπιστεί στο συγκεκριμένο τομέα.

Σύμφωνα με την ανάλυση των προηγούμενων ετών, η πολιτική συνοχής (ιδίως τα επιχειρησιακά προγράμματα που συνδέονται με το στόχο της σύγκλισης) εξακολουθεί να αποτελεί τον τομέα στον οποίο εντοπίζεται ο μεγαλύτερος αριθμός δόλιων παρατυπιών.

4η σύσταση

Λεδομένων των χαμηλών επιπέδων αναφοράς δόλιων παρατυπιών όσον αφορά ορισμένα κράτη μέλη στον τομέα της πολιτικής συνοχής, η Επιτροπή συστήνει ιδίως στην Ελλάδα, τη Γαλλία και την Ισπανία να ενισχύσουν τις προσπάθειές τους για τον εντοπισμό περιπτώσεων απάτης.

Στον τομέα της πολιτικής συνοχής επίσης, λαμβανομένης υπόψη της περιόδου 2008-2012, ο αριθμός των δόλιων παρατυπιών που είχαν εντοπιστεί έως το 2010 ήταν υψηλότερος σε σχέση με το ΕΚΤ από ότι σε σχέση με το ΕΤΠΑ. Από το 2011, η κατάσταση έχει αντιστραφεί. Εξετάζοντας το δημοσιονομικό αντίκτυπο των υποθέσεων αυτών, οι τομείς προτεραιότητας που έχουν πληγεί περισσότερο είναι οι τομείς στους οποίους πραγματοποιούνται οι μεγαλύτερες επενδύσεις, οι μεταφορές, το περιβάλλον και οι επενδύσεις σε κοινωνικές υποδομές.

5η σύσταση

Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να λάβουν υπόψη τα αποτελέσματα της ανάλυσης που περιλαμβάνεται στην έκθεση και στα συνοδευτικά της έγγραφα εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής κατά τον προγραμματισμό των ελέγχων που θα διενεργήσουν.

Το ποσοστό εντοπισμού απάτης σε σχέση με την αγροτική ανάπτυξη παραμένει σχετικά σταθερό σε σύγκριση με το 2011 αλλά χαμηλότερο του αντίστοιχου ποσοστού για παρόμοια μέσα που εκτελέστηκαν κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο (στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων και της προενταξιακής βοήθειας). Φαίνεται ότι οι αρχές εξακολουθούν να εστιάζουν την προσοχή τους στο Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ).

6η σύσταση

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιταχύνουν τις προσπάθειές τους σε έργα επενδύσεων για την αγροτική ανάπτυξη σε σχέση με τα στοιχεία κινδύνου που αναδεικνύονται από παρόμοια ευρήματα κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο.

6.5. Οι φορείς καταπολέμησης της απάτης και οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου παραμένουν εξακολουθούν να σημειώνουν τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στον εντοπισμό δόλιων παρατυπιών...

Όσον αφορά τα έσοδα, οι τελωνειακοί έλεγχοι αποδείχθηκαν σημαντικοί για τον εντοπισμό υποθέσεων απάτης κατά τον εκτελωνισμό εμπορευμάτων.

7η σύσταση

Κατά την ανάπτυξη στρατηγικών τελωνειακού ελέγχου, παράλληλα με τις δραστηριότητες ελέγχου μετά τον εκτελωνισμό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι διαθέτουν αποτελεσματικά συστήματα αξιολόγησης κινδύνων που τους επιτρέπουν να διενεργούν επίσης ελέγχους στοχευμένους σε εισαγωγές υψηλού κινδύνου κατά τον εκτελωνισμό τους.

Όσον αφορά τις δαπάνες, ο επιτυχημένος εντοπισμός υποθέσεων απάτης (ιδίως σε περιπτώσεις με υψηλό δημοσιονομικό αντίκτυπο) εξακολουθεί να είναι σε σημαντικό βαθμό αποτέλεσμα ερευνών που διενεργούν οι φορείς καταπολέμησης της απάτης ή οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου. Ο θετικός τους αντίκτυπος είναι ιδιαίτερος εμφανής σε κράτη μέλη που έχουν προσπαθήσει να αναπτύξουν συνεργασία μεταξύ των διοικήσεων που είναι κυρίως υπεύθυνες για τη διαχείριση και τον έλεγχο των κονδυλίων της ΕΕ και των υπηρεσιών επιβολής του νόμου.

... αλλά ο ρόλος των αρχών διαχείρισης και ελέγχου αυξάνεται ...

Ο εντοπισμός υποθέσεων απάτης από τους διοικητικούς φορείς στα κράτη μέλη βελτιώνεται, ιδίως όσον αφορά λιγότερο περίπλοκες υποθέσεις. Ορισμένα κράτη μέλη ανέφεραν τη θέσπιση ελέγχων βάσει ανάλυσης των κινδύνων και τη χρήση εργαλείων πληροφορικής για τη βελτίωση του εντοπισμού των περιπτώσεων απάτης. Η στόχευση των ελέγχων συγκεκριμένα σε περιπτώσεις απάτης είναι ιδιαίτερος σημαντική σε σχέση με τα έξοδα που συνδέονται με αυτού του είδους τους ελέγχους, ώστε να μεγιστοποιείται η αποτελεσματικότητα.

8η σύσταση

Η Επιτροπή συστήνει σε όλα τα κράτη μέλη να θεσπίσουν και να αναπτύξουν ελέγχους, ιδίως με τη διάρθρωση και τη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των αρχών διαχείρισης και των φορέων καταπολέμησης της απάτης, καθώς και τη βελτίωση των αναλύσεων κινδύνου και των εργαλείων πληροφορικής.

... ιδίως σε σχέση με την πρόληψη της απάτης.

Κατά την παρούσα περίοδο δημοσιονομικών περιορισμών, η σημασία των μέτρων πρόληψης της απάτης δεν θα πρέπει να υποτιμάται, ενώ ο ρόλος των αρχών, των υπηρεσιών και των φορέων διαχείρισης θα πρέπει να ενισχύεται με συγκεκριμένες διατάξεις στις κανονιστικές προτάσεις για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2014-20.

9η σύσταση

Η Επιτροπή συστήνει στους νομοθέτες να θεσπίσουν τις διατάξεις του ΠΔΠ σχετικά με την πρόληψη της απάτης υπό την τρέχουσα διατύπωσή τους και να τις εφαρμόσουν γρήγορα και σωστά σε εθνικό επίπεδο.

6.6. Η προστασία της ΕΕ από την καταβολή αχρεωστήτων ποσών (που επιβάλλεται από τους υφιστάμενους προληπτικούς και διορθωτικούς μηχανισμούς που προβλέπονται στους κανονισμούς της ΕΕ) παραμένει επαρκής

Η ανάλυση των ανακτηθέντων ποσών και των δημοσιονομικών διορθώσεων επιβεβαιώνει ότι όλα τα προληπτικά και διορθωτικά μέτρα που εφαρμόζονται παρέχουν αποτελεσματική προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ. Οι μηχανισμοί αυτοί εξασφαλίζουν ότι οι πόροι της ΕΕ δαπανώνται σε εγκεκριμένα έργα, ιδίως σε τομείς όπου οι πράξεις συγχρηματοδοτούνται και ο κίνδυνος μη ανάκτησης μετακυλιέται στον προϋπολογισμό του κράτους μέλους.

6.7. Συνολικά συμπεράσματα

Το πλέον εμφανές και σημαντικό πρόβλημα εξακολουθεί να αποτελεί η διαφορετική προσέγγιση μεταξύ των κρατών μελών σε σχέση με την απάτη, όπως αναδεικνύεται από τα στατιστικά στοιχεία που έχουν συλλεχθεί βάσει συγκεκριμένου ερωτηματολογίου. Σε σχέση με την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων των δικαστικών διαδικασιών, η κατάσταση εξακολουθεί να μην είναι ικανοποιητική παρά τη σημαντική συνολική βελτίωση που έχει επιτευχθεί. Το γεγονός αυτό οδηγεί στο συμπέρασμα της Επιτροπής ότι η σύσταση του προηγούμενου έτους σχετικά με την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων των ποινικών ερευνών σε σχέση με την πολιτική συνοχής έχει εφαρμοστεί μόνο εν μέρει.

Η σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (EPPO) θα βελτιώσει σημαντικά την καταπολέμηση της απάτης. Η EPPO θα ξεπεράσει τις περιορισμένες ικανότητες των εθνικών αρχών να αντιμετωπίζουν υποθέσεις απάτης μετά τον εντοπισμό τους και θα εξασφαλίσει τη συνέπεια και τη συνοχή. Η EPPO θα παρακολουθεί συστηματικά υποθέσεις που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία της έως ότου να οδηγηθούν στη δικαιοσύνη. Έτσι, ο αριθμός των καταδικών και τα ανακτώμενα ποσά θα αυξηθούν. Λόγω των μεγαλύτερων πιθανοτήτων καταδίκης, οι δυνητικοί παραβάτες θα αποτρέπονται και ο αριθμός υποθέσεων και τα ποσά που συνδέονται με απάτες θα μειώνονται με το πέρασμα του χρόνου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 - Παρατυπίες που αναφέρθηκαν ως δόλιες

(Ο αριθμός των παρατυπιών που έχουν αναφερθεί ως δόλιες αποτελεί μέτρο των αποτελεσμάτων των προσπαθειών των κρατών μελών για την καταπολέμηση της απάτης και άλλων παράνομων δραστηριοτήτων εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ. Δεν θα πρέπει να ερμηνεύεται ως το επίπεδο απάτης στα εδάφη τους)⁸⁴.

Κράτη μέλη	Γεωργία		Αλιεία		Πολιτική συνοχής		Προενταξιακή		ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ		ΕΣΟΔΑ	
	Αριθ.	Ευρώ	Αριθ.	Ευρώ	Αριθ.	Ευρώ	Αριθ.	Ευρώ	Αριθ.	Ευρώ	Αριθ.	Ευρώ
Belgique/België	2	11.569							2	11.569	24	23.076.595
Bulgaria	5	118.895			9	5.971.077	8	3.999.800	22	10.089.772	10	1.613.618
Ceská republika	2	31.028			34	54.447.819			36	54.478.847	0	0
Danmark	56	1.310.263							56	1.310.263	8	796.759
Deutschland	9	1.758.429			43	13.658.092			52	15.416.521	72	4.048.792
Eesti	11	2.988.626			6	888.558			17	3.877.184	0	0
Éire/Ireland	4	123.343							4	123.343	5	0
Ελλάδα									0	0	32	338.175
España	6	150.841			3	93.447			9	244.288	324	36.927.772
France	2	115.794							2	115.794	13	0
Italia	32	21.020.173	2	111.414	75	97.837.043			109	118.968.629	89	5.913.615
Κύπρος					1	90.724			1	90.724	0	0
Latvija	3	79.903	1	347.118	11	6.691.168			15	7.118.189	4	330.397
Lietuva	1	375.000			3	495.290			4	870.290	14	413.947
Luxembourg									0	0	0	0
Magyarország	14	2.474.121			3	727.614			17	3.201.735	3	40.946
Malta									0	0	1	0
Nederland	1	28.721.881							1	28.721.881	10	0
Österreich					2	34.805			2	34.805	10	669.369
Polska	35	5.050.518			32	9.445.830			67	14.496.348	22	737.511
Portugal			1	210.050	12	1.388.698			13	1.598.748	0	0
Romania	10	3.536.865			34	6.020.393	17	39.810.557	61	49.367.815	20	1.877.170
Slovenija	3	93.007			5	1.241.736			8	1.334.743	5	381.597
Slovensko	2	235.283			4	1.363.577			6	1.598.860	1	46.323
Suomi/Finland									0	0	11	372.132
Sverige	2	16.508			1	90.150			3	106.658	0	0
United Kingdom	4	162.633			1	39.674			5	202.307	4	0
ΣΥΝΟΛΟ	204	68.374.680	4	668.581	279	200.525.694	25	43.810.357	512	313.379.312	682	77.584.718

⁸⁴

Για τα σχετικά με τις Κάτω Χώρες ποσά που αφορούν τη γεωργία, βλ. παράγραφο 3.4.1. του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με τη «Στατιστική αξιολόγηση των παρατυπιών».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 - Παρατυπίες που δεν αναφέρθηκαν ως δόλιες

Κράτη μέλη	Γεωργία		Αλιεία		Πολιτική συνοχής		Προενταξιακή		ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ		ΕΣΟΔΑ	
	Αριθ.	Ευρώ	Αριθ.	Ευρώ	Αριθ.	Ευρώ	Αριθ.	Ευρώ	Αριθ.	Ευρώ	Αριθ.	Ευρώ
Belgique/België	12	359.815			32	2.701.479			44	3.061.294	136	9.603.835
Bulgaria	2	22.969			65	6.885.790	15	2.573.802	82	9.482.561	5	1.397.298
Ceská republika	106	2.420.077	2	202.636	549	1.033.534.240			657	1.036.156.953	69	2.921.712
Danmark	55	2.582.650			1	10.197			56	2.592.847	52	4.252.220
Deutschland	62	2.061.725			187	25.392.463			249	27.454.189	1.140	96.580.424
Eesti	21	646.988			93	27.489.013			114	28.136.001	5	117.895
Éire/Ireland	105	3.204.462	10	136.460	14	4.046.787			129	7.387.709	28	1.631.006
Ελλάδα	42	1.758.638			119	65.177.448			161	66.936.086	1	22.771
España	264	10.715.545	35	3.039.296	491	516.657.968			790	530.412.809	109	6.548.484
France	98	3.599.435			70	12.438.010			168	16.037.445	285	24.250.220
Italia	213	15.296.384	5	195.845	447	66.987.259			665	82.479.487	142	11.729.209
Κύπρος	1	81.675			3	61.899			4	143.574	4	165.473
Latvija	15	513.427			38	3.146.255			53	3.659.681	20	2.126.130
Lietuva	91	2.976.961			92	5.329.886	3	45.221	186	8.352.068	24	874.586
Luxembourg	1	8.046			1	5.687			2	13.733		
Magyarország	240	6.674.829			76	8.000.342			316	14.675.171	61	1.989.923
Malta	3	114.542			3	52.963			6	167.505		
Nederland	69	10.089.009			28	2.488.799			97	12.577.808	516	87.542.924
Österreich	5	67.383			12	269.109			17	336.492	46	2.187.964
Polska	226	11.522.524	11	330.596	800	358.946.421	2	22.229	1.039	370.821.771	110	4.698.566
Portugal	128	5.465.518	6	828.250	117	19.601.648			251	25.895.417	21	815.002
Romania	323	17.929.666	3	7.664.966	245	61.492.098	182	41.805.557	753	128.892.287	42	29.479.706
Slovenija	26	2.481.271			13	641.405			39	3.122.676	18	388.676
Slovensko	7	9.802.128	1	18.000	190	57.155.767			198	66.975.895	19	1.515.985
Suomi/Finland	7	205.016	1	94.935	10	286.817			18	586.767	24	2.359.280
Sverige	27	676.326			27	814.096			54	1.490.422	55	6.666.923
United Kingdom	124	3.627.408			355	16.921.931			479	20.549.339	980	70.235.011
ΣΥΝΟΛΟ	2.273	114.904.419	74	12.510.985	4.078	2.296.535.775	202	44.446.809	6.627	2.468.397.988	3.912	370.101.223

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 - Δημοσιονομικές διορθώσεις που εφαρμόστηκαν το 2012 στο πλαίσιο επιμερισμένης διαχείρισης (σε εκατ. ευρώ)⁸⁵

Κράτος μέλος	ΕΓΤΕ	Αγροτική ανάπτυξη	ΕΤΠΑ	Ταμείο Συνοχής	ΕΚΤ	Άλλο*	Σύνολο 2012	Σύνολο 2011
Belgique/België	0	3	0		11	0	14	1
Bulgaria	15	7	0		6	0	30	25
Ceská republika	0		116		8	0	125	6
Danmark	22		0		0	0	22	0
Deutschland	-16	3	23		0	0	10	1
Eesti	0	1	0		0	0	1	0
Éire/Ireland	-1	10				0	9	2
Ελλάδα	85	5	0	13	159	0	262	448
España	47	2	1.952	81	84	7	2.172	159
France	64	1	20		37	2	123	33
Italia	209	0	57		3	7	275	50
Κύπρος	8	0	0	0	0	0	8	3
Latvija	0		1	1	9	0	12	0
Lietuva	3	4	3	1	0	0	10	0
Luxembourg	0		0		0	0	0	0
Magyarország	6	0	0	0	0	0	6	41
Malta	0					0	0	0
Nederland	17	2	0		0	0	20	53
Österreich	1					0	1	0
Polska	12	2	45	79	23	0	162	148
Portugal	15	1	117	0	0	0	134	26
Romania	24	12	22	0	81	0	139	53
Slovenija	0	0				0	0	4
Slovensko	0		29	17	11	0	57	5
Suomi/Finland	1	0	0		0	0	1	0
Sverige	72	2	0		0	0	74	3
United Kingdom	27	4	4		12	2	50	44
Interreg/Διασυνοριακά			24		0	0	24	1
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΕΛΕΣΜΕΝΩΝ	610	59	2.416	207	430	19	3.742	1.106

* Στον τομέα αυτόν περιλαμβάνονται δημοσιονομικές διορθώσεις που εφαρμόστηκαν σχετικά με το ΕΓΤΠΕ - Τμήμα Προσανατολισμού, το ΕΤΑ και το Ταμείο Προσφύγων.

⁸⁵

Τα σύνολα σειράς και στήλης ενδέχεται να μην αντιστοιχούν στο άθροισμα των αναφερόμενων τιμών λόγω στρογγυλοποίησης.